

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokoplasi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik komercialni lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadrage, z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57. Naročnina znaša: Za celo leto K 24.— za pol leta 12.— za tri mesece 6.— Za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20 za pol leta 2-60

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.

Osmrtnice, zalvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljna vrsta 2—

Mali oglasi po 6 vinarjev beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema in seratni oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Brzobjavna poročila.

Sovražniki v Draču.

DRAC 19. (Kor.) Danes ob polni zjutraj je padlo v mestu samem 11 strel, ki so poškodovali več hiš. Kdo je streljal, se še ne ve. Ranjen ni bil nihče, povzročili pa so strelji v mestu skoro večjo paniko, kot kak napad vstašev. Kmalopet teh streljajev pa so začeli streljati na mesto vstaši iz svojih utrjenih postojank pred mestom. Na mestni obrambni črti so streljali na vstaše iz pušk in topov. Streljanje je trajalo dobre pol ure. Nato je nastal mir in celo noč ni bilo strela. Preiskava je dognala, da imajo vstaši v mestu močno zaslombo. Velika obezjena zarota preti mestu v notranjosti. Toda zarotnikov nihče ne pozna. Med zarotniki niso samo domačini, marveč tudi izemci, ki se kažejo obenem za zveste podanike kneza Viljema. Ti zarotniki povzročajo v mestu velik nemir in nete pri vsaki priliki razburjenost med prebivalstvom. Kot osumljenca so prijeli turškega veletržca Hagija Sulejmana, ki se je priselil pred 20 leti v Drač. Mož je odločen Mohamedanec, vpliven meščan in bogat trgovec. Uvedli so hišno preiskavo v njegovi hiši in našli v kletih in skladiščih med raznim trgovskim blagom več nušk najboljših sistemov in veliko streliva. Orožje in strelivo so zaplenili. Na sumu imajo še več oseb, katerim pa ne morejo dokazati izdajstva. Pričakujejo še nadaljnjih odkritij in aretacij več uglednih meščanov, ki so se navidez udali novemu režimu, v resnici pa so najhujši sovražniki Viljemovega gospodstva in zahtevajo turško in ne nemško-italijansko Albanijo. Ta razkritja so povzročila v mestu strašno razburjenje. Sovražnik v mestu samem je hujši kot vstaši pred mestom, ki so izjavili, da mestu prizanašajo in ga nočejo opustošiti, pač pa popolnoma zapreti in ga dovesti do predaje. V obrambo proti notranjim sovražnikom albanske vlade se je organiziral poseben oddelek narodnih gardistov, ki bo imel nalogo opravičati službo mestnih stražarjev in nadzorovati draške meščane.

Parnik »Hercegovina« v boju z vstaši. Pomoč Draču.

DRAC 19. (Kor.) Parnik »Hercegovina« je obstreljeval snoči vso noč vstaške postojanke na gričevju proti Kavaji in pri Porti Romani. Uspeh streljanja ni znan. Bržkone pa vstašem ni napravil veliko škode. Parnik »Hercegovina« je tudi popoldne obstreljeval vstaške postojanke pri Kavaji. Vstaši niso prav nič odgovarjali na to streljanje. Zvečer je prišel v mesto Beiram Duklani in je povedal, da se bliža mestu Prenk Bib Doda z 2000 možmi. Bib Doda stoji že pri Ismiju in namerava napasti vstaše pri Sjaku. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da so vstaši izborno oboroženi in da imajo v obliči streliva. Tudi so dobili že pomoč in pričakujejo še vedno večja ojačenja.

Pogajanja z vstaši.

DRAC 19. (Kor.) Popoldne so sklicali Mohamedanci v mestu shod, na katerem so sklenili, da odpošljejo vstašem turško deputacijo s prošnjo, da naj vstaši odnehajo in naj se podvržejo knezu Viljemu. Deputacija je res odšla in se dalj časa pogajala z vstaši. Vstaši so odgovorili, da so voljni se pogajati, zahtevajo pa pred vsem večednevno premirje, nakar se prično pogajanja. Albanska vlada je odgovorila, da dovoli premirje, zahteva pa od vstašev talnike za čas premirja in pogajanja.

Vstaši odklanjajo pogajanja.

MILAN 20. (Izv.) »Corriere della Sera« poroča iz Drača, da je knez Viljem v zadnjem času že ponovno skušal stopiti v zvezo z vstaši, a so vstaši vsaka pogajanja odklonili, češ da se hočejo pogajati le z Evropo, ne pa z njim.

Afera Kroon.

DRAC 20. (Izv.) Poveljnik posadke v Draču, major Kroon, ki je svoječasno prestrel nek pismo vstašev naslovljeno na mednarodno kontrolno komisijo, je danes isto pismo izročil komisiji. Izjavil je, da pisma, ki je bilo spisan v turškem jeziku, ni razumel in ga tudi pomotoma odprl. Poudarjal je, da se nikakor ni mislil vtikati v delokrog mednarodne kontrolne komisije in izjavil, da obžaluje svoje dejanje, s čemer je smatral to afero sedaj za poravnano.

Grško-turška kriza.

Turčija se je udala.

LONDON 20. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Carigrada: Iz popolnoma zanesljivega vira smo izvedeli, da je naročila turška vlada svojemu poslaniku v Atenah, da naj obvesti grško vlado, da je Turčija pripravljena pomagati grškim begunom iz Male Azije, da se vrnejo na svoja posestva in da jim bo plačala odškodnino. Turčija je odnehala, priznala svojo krivdo, pripravljena jo je popraviti, s čemer bo rešeno to pereče vprašanje.

ATENE 20. (Kor.) Turški poslanik je izročil danes zunanjemu ministru dr. Streitu pismo nezajavo turške vlade, ki zatrjuje, da bo nastanila vse grške begunce na prejšnjih njihovih domovih in da jim bo povrnila vso povzročeno škodo. V svrhu cenitve škode bo sestavljena posebna mešana komisija. — Kljub temu se bo izvršila v Mali Aziji stroga preiskava, da dožene, kako so nastopali Turki proti Grkom. Preiskave se bodo udeležili tudi skoro vsi zastopniki tujih sil.

Izjava grškega ministrskega predsednika Venizelosa.

PARIZ 20. (Kor.) Atenski poročevalec New-York-Herolda poroča: Ministrski predsednik Venizelos je izjavil, da je odgovor turške vlade na grško noto napravil precej dober vtisk in da kaže, da hoče Turčija popraviti, kar je zakrivila. Pred vsem kaže ta odgovor kakor tudi turške odredbe v Mali Aziji, da so bile naše pritombe glede Male Azije popolnoma upravičene in da mi nismo prav nič pretiravali. Ta incident torej le ni bil tako brezpomemben in nedolžen, kakor so ga hoteli opisati in predstaviti Evropi turški vladni zastopniki. Upam, pravi Venizelos, da se bo sedaj prenehalo preganjanje naših ljudi v Mali Aziji. Vendar pa se mora rešiti še vprašanje glede vrnitve begunov, o čemur pa turški odgovor molči. Turčija mora, če hoče, da se stvar končno in mirno uredi, rešiti ugodno tudi to vprašanje.

Dreadnoughti za Turčijo.

LONDON 20. (Izv.) Oba dreadnoughta, ki ju je naročila Turčija pri tukajšnjih ladjedelnih, bosta gotova že začetkom julija, nakar odplujeta nemudoma v turške vode.

Smirna — zaprta.

CARIGRAD 19. (Kor.) Pristanišče v Smirni je popolnoma zaprto za minami. Nobena ladja ne more niti iz pristanišča uiti notri. Vsi obrežni svetilniki so porušeni. Smirna je popolnoma zaprta in nihče ne ve, kaj se godi v mestu. Več parnikov čaka pred vhodom in zahtevajo, da se mine takoj odstranijo. Pristaniški piloti so prišli iz mesta in so začeli odstranjevati mine. Toda to delo je silno težavno, zamudno in jako nevarno. Izjavili so, da bodo tekom par dni odprli na eni strani vhod v pristanišče. Kapitani parnikov pa zahtevajo popolno odstranitev min, kajti drugače je ogrožena vsaka ladja, ki bi poskušala priti v pristanišče.

Ob srbsko-albanski meji.

DUNAJ 20. (Izv.) Kakor poročajo listi, je odposlala srbska vlada na albansko mejo dve diviziji z ozirom na vedno bolj se razširajoče nemire v Albaniji, ki ogrožajo tudi mir v Srbiji. V zadnjih dneh je pribežalo mnogo Albancev čez mejo ter se naselilo v okolici Debra in Prizrena, odkoder so se bili ti Albanci svoj čas izselili.

Strahovita aviaziška nesreča. — Devet oseb mrtvih.

DUNAJ 20. (Kor.) Danes ob 8 se je dvignil vodilni zrakoplov Körting pri Fischamendu v svrhu aerofotografskih poskusov. V zrakoplovu so bili stotnik Hauswirth, nadporočnik Hofstätter in Breuer, poročnik Haidinger, en korporal, en poddesetnik in inženir Kammerer. Zrakoplov je preletel več krogov nad Fischamendom in je plul nato proti Enzersdorfu in proti zgodovinskemu Königsbergu. Ob 8.30 se je dvignil v Fischamendu z najnovejšim vojaškim Farmanovim dvokrovcem vojaški pilot nadporočnik Flatz s fregatnim poročnikom Buchto z namenom, da zasleduje zrakoplov. Dohitel je zrakoplov in ga parkrat obletel. Nato se je hotel dvigniti nad zrakoplov. Pri tem pa je zadel vanj. Sledila je strahovita eksplozija. Balon se je užgal in zgorel naenkrat v velikanskem plamenu. Padel je in z njim pa je padel tudi aeroplan. Nesreča se je pripetila v višini kakih 400 m. Pod Königsbergom so našli razvaline zrakoplova in aeroplana, pod njimi popolnoma ožgana trupla ponesrečencev. Trupli nadporočnika Flata in fregatnega poročnika Buchte ste bili popolnoma raztrgani. Stotnik Hauswirth je bil eden najboljših zrakoplovcev v Avstriji, nadporočnik Flatz pa zelo ugleden avstrijski vojaški pilot. Ta strahovita nesreča je napravila v vseh aviaziških krogih veliko potrtost in silno vznemirjenje.

Strašna nevihta v Sobotici. — Tri osebe ubite, šest težko ranjenih.

SOBOTICA 20. (Kor.) Veraj je divjala tu strašna nevihta, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. V Sobotici in okolici je napravila nevihta silno škodo. Na več krajih so zanete strele požar, ki je uničil več poslopij. Nevihta je zahtevala tudi več človeških žrtev. Pri Perestegu je udarila strela v voz nekega posestnika, ki se je peljal iz polja domov. Strela je ubila gospodarja in obo konja. Pri Vasočufaiu so pogoreli v nekem skednju 3 delavci, ki so zbežali pred nevihto v skedenj. Šest oseb, ki so bile v bližini skednja, so našli

smrtno nevarno ranjene. Več oseb pa je lahko poškodovanih. Materialna škoda je ogromna. Sobotica in vsa okolica je popolnoma opustošena.

Rusija in Romunska.

BUDIMPEŠTA 20. (Izv.) Kakor poroča »Az Est« baje iz zanesljivega romunskega vira, je tvoril mir med Romuni, živječimi na Ogrskem, in med Madjari ceno, za katero bi bila ohranila Romunska svojo dosedanja politika. Ko se pa ogrski vladi ni posrečilo napraviti miru, je spročil romunski kabinet petrogradskemu kabinetu, da Romunija ne bo obnovila svoje vojaške konvencije z Avstro-Ogrsko. Nato je bilo v Petrogradu sklenjeno potovanje v Konstanco. Iz tega se da razlagati tudi način, kako je grof Czernin letos po zimi opozarjal na potrebo madjarsko-romunske sponse.

Drugo potovanje grofa Karolyja v Ameriko.

BUDIMPEŠTA 20. (Izv.) Grof Mihael Karoly je odšel danes s petimi svojimi tovariši na drugo agitacijsko potovanje v Ameriko.

Srbska skupščina.

BELGRAD 20. (Kor.) Vlada je predložila skupščini zakonski načrt glede mirovne pogodbe v Bukareštu in v Carigradu in glede srbsko-črnogorske pogodbe glede mej med obema državama. Ker skupščina za te predloge ni bila sklepna, je bila skupščina odgodena do srede.

Afera Czernin.

DUNAJ 20. (Izv.) Kakor znano, je izostal od banketa, ki ga je priredil rumunski ministrski predsednik Bratianu na čast Sazonova, od poslaničev le grof Czernin. Listi so komentirali to kot očitno demonstracijo Avstrije proti Sazonovi politiki. Kakor se sedaj uradno poroča, se grof Czernin le radi tega ni mogel udeležiti banketa, ker je že cel teden ležal radi močne influenze v nozeltji.

Imenovanje.

PRAGA 20. (Kor.) Na češki tehnični visoki šoli je bil imenovan za rektorja profesor Anton Klif.

Saški kralj Friderik Avgust v Carskojsem selu.

CARSKOJE SELO 19. (Kor.) Petr. brz. agen. poroča: Slavnostnega obeda na čast saškemu kralju Frideriku Avgustu v veliki carski palači so se udeležili tudi carjeve hčerke velike kneginje Olga, Tajtana in Anastazija. Med povabljenimi gosti sta bila tudi predsednika državnega sveta in državne dume. Kralj Friderik Avgust je sedel na desni strani carice, ob njeni levici pa car Nikolaj. Poleg kralja je sedel veliki knez Kiril. Kralj je bil oblečen v uniformo ruskega polka in je imel trak Andrejevega reda, car pa je oblekel uniformo nekega saškega polka.

Francoski predsednik Poincaré bo obiskal švedskega kralja Gustava.

PARIZ 20. (Kor.) »Figaro« poroča, da se bo ustavil francoski predsednik Poincaré na povratku iz Petrograda tudi v Stockholmu in bo obiskal švedskega kralja Gustava. Politični krogi pripisujejo temu obisku veliko važnost, posebno ker se bo vršil po petrogradskem obisku.

Zrakoplovstvo.

PETROGRAD 20. (Izv.) V ruski dumi je 140 poslancev predlagalo, da se dovoli inženirju Sikorskemu, izumitelju ruskega zrakoplova »Ilija Muromec«, posebna nagrada 100.000 rubljev.

BUDIMPEŠTA 20. (Izv.) Aviatik Prodan je včeraj padel s precejšnje višine ter se smrtno nevarno pobil.

Mirovna pogajanja med Zedinjenimi državami in Mehiko skoro pred zaključkom. Ultimatum.

NIAGARA FALLS 20. (Kor.) Izjava ameriških delegatov, ki zahteva novega mehikanskega predsednika pristaša vstašev, kar bi bilo edino sredstvo, da se prenehajo sovražnosti in prelivanje krvi, se mora smatrati kot ultimatum. Če Huertovi delegati tej zahtevi ne ugene, se takoj prenehajo pogajanja.

Ihraninica ustavila plačila.

BUDIMPEŠTA 20. (Izv.) Meščanska hraninica je ustavila izplačila. Vloge znašajo 1.250.000 kron, skoro ravnolotiko tudi obveznosti.

Nesreča na Misisipiju.

NEWYORK 20. (Izv.) Snoči se je zgodila na veletoku Misisipa velika nesreča. Izletniški parnik »Majestic«, s 300 izletniki, je zavozil v neke skaline in se potopil v par minutah. Rešilo se je le okoli 100 oseb, ostali so našli smrt v valovih.

Vohunski proces v Krakovem.

KRAKOV 20. (Izv.) Danes se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti bivšemu železniškemu uradniku Borisu Laskidi, ki je bil obtožen, da je za časa rusko-avstrijske napetosti izdal ruskemu generalnemu štabu razne važne

tajnosti. Sodišče je Laskido oprostilo vsake krivde.

Morski volk.

BUDVA 20. (Izv.) Med Sv. Stepanom in Budvo je morski volk napadel ladjo ribarskih zadrudnikov Ivana Angjuša in Steva Kentera. Zgrabil je veslo in je odnesel.

Albanski polom.

Se ni začel in že je pri kraju. Princ Wied namreč. Ta pruski junker, ki naj bi bil postal vladar Albanije po milosti evropske diplomacije, te inkarnacije modrosti izza zelene mize: torej slepote, nezadostnosti in ignorance. In značilno in obenem žalostno za nas Avstrijce je, da je temu omizju s kitami na tilniku — tem znakom zaostalosti in absolutne nesposobnosti za vsako evolucijo v smeri sodobnosti — bila ravno naša avstrijska diplomacija naganjačica in da je tudi ob tej priliki uveljavila svoj sloves tradicionalne nesposobnosti, ki jo že davno označata tisti znani rek: da v Avstriji vsaka dobra ideja prihaja za pol stoletja — prepozno!! Ustanovitev albanske države so hoteli — ker so tudi danes še se svojim mišljenjem tam daleč v minulosti — enostavno diktirati, ne meneč se, da na ozemlju, ki naj bi sestavljalo to njihovo zaželjeno Albanijo, popolnoma nedostajajo vseh tistih elementov, ki so potrebni za urejeno in mirno državno življenje. Poslali so tja doli za vladarja človeka-inozemca, povsem tuje ga ljudstvu po jeziku in po veri, ki nima na svoji strani nikogar, nego par sto ljudi, ki pa mu ne morejo dati najpotrebnejega: ljudske podlage, na kateri naj bi slovela njegova vladarska oblast. In sedanjih dogodki so pokazali, da ta oblast princa Wieda ne sega preko ozidja njegove »rezidence« v Draču, dočim v vsej drugi deželi vlada popolnoma anarhija. Pri čemer je pa še veliko vprašanje: kolika je v resnici Wiedova moč in oblast mej onim ozidjem?!

Ničesar se niso naučili in ničesar pozabili ti naši diplomate. Ko so hoteli enostavno diktirati ustanovitev te svoje nesrečne Albanije in jej enostavno usiliti svojega lahkotživnega Nemca, ki ni nikoli okusil resnosti življenja, za vladarja, so istotako enostavno šli preko velike resnice, na katero opozarja srbski državnik Vladan Gjordjevič (glej uvodnik v včerajšnjem izdanju): da danes delajo politiko — narodit Res je sicer, da v krajih, ki naj bi tvorili novo Albanijo, ni govora o kakih narodni celoti ali skupnosti. Saj so ravno na to dejstvo opozarjali vsi oni, ki so glasno svarili pred to albansko avenituro. Nedostajajo namreč tiste etične narodne sile, ki pa spaja vsa tista plemena v skupno narodno voljo. Ali diplomatje se enostavno prezirali tudi druge momente, ki naravnost izključujejo redno in urejeno državno življenje. Niso se menili za verske razlike, ki ustvarjajo nepremostljiva nasprotstva med prebivalstvom te Albanije, kakor so si jo zamislili oni; niso računali s popolno kulturno zaostalostjo tega prebivalstva; niso računali z vsem dosedanjim načinom življenja teh ljudi, ki niso nikdar poznali pokorjenja kakih skupni avtoriteti; niso računali, da ti ljudje ne poznajo pojma kakih dolžnosti do države, da so vedno le jemali, ali nikdar dajali. V sovražtvu med seboj in brez vsacega smisla za državno življenje — kako naj ti ljudje dajo podlago za samostojno in bodi tudi po najprimitivnejih evropskih pojmihi urejeno državo?! Naloga, ki so jo nato-vorili tistemu ubogemu pruskemu častniku, bi zahtevala giganta: velikega po svoji osebni avtoriteti, po poznavanju ljudi in krajev, po energiji in modrosti.

S koliko lahkomišljenostjo in ignoranco je diplomacija uprizorila in hotela izvršiti to svoje albansko pustolovstvo, nam je pokazalo zopet sedaj glavno tribolo avstrijske diplomacije, »Neue Freie Presse«. Ko so raznesli glas, kako sijajno je bil odbit prvi naskok vstašev na Drač, je priredil ta list pravo zmagovalavje in je zaključil svoj triumfalen — članek nekako takole: situacija je rešena in ni nam treba več skrbeti, kaj nam prinese jutrnji dan! A kaj je prinesel ta naslednji dan? Nov naskok in katastrofalen poraz Wiedovih Malisovrov in Miriditov. Ali obenem tudi dokaz, da tudi na te svoje »zveste« ne more Mbret čisto nič računati, že zato ne, ker so — grozni strahopetci. Ostali so »zvesti«, dokler so mislil, da pojde dobro. S takimi ljudmi naj bi Wied ukrotil vstajo razjarjenih Muselmanov?!

In potem: koliko hinavstva je bilo tudi pri vsem tem snovanju Albanije! Najprej med glavnima akterjema: med Italijo in Avstrijo! Danes ne morejo tajiti več niti isti dunajski listi, da italijanska in avstrijska diplomacija v Draču intrigrirata druga proti drugi in tisti razni »znaki« in »sviti« z italijanskih ladij ne dovoljujejo nobene-ga drugega tolmačenja, nego tega, da so Italijani v stikih z vstaši. Pa še nekaj! Nastop Italije in Avstrije, ki je prisilil Srbe, da so svojo vojsko umaknili z albanskega teritorija, je opravičevalo geslo, ki so

je nemški listi kričali na vse vetrove: Albanija Albancem! Po nemškem časopisju je kipel navdušenja za svobodo, neodvisnost in pravico do samodoločbe Albancem! Sedaj pa so slavili isti nemški listi razne tja doli pritepenec »intelektualce« in urednike istih nemških listov, ker so se udeleževali bojev in pomagali basati kanone proti — Albancem!!

Aventira se bliža svojemu, po vseh poznateljih razmer pričakovanemu koncu. Princ Wied je pri kraju. Zal pa, da ni pri kraju nevarnost, ki jo je ustvarila evropska diplomacija s forsiranjem te Albanije, te — nemožnosti. In vendar je bila edina možna rešitev na dlani. Začeli so žnjo energični, dalekovidni in smotrni Srbi. Nemožnost in nezmožnost princa Wieda uvjdeva menda že tudi diplomacija sama. Sedaj pa razširja misel na internacionaliziranje pravice. Ali vprašanje je: kako dolgo naj bi trajalo to evropsko varuštvo? Ali naj trosimo milijone na nedogledne čase le zato, ker je diplomacija tako sramotno pogorela na podjetju, ki je že od prvga začetka nosilo v sebi kak blamaže!! Ali naj ostanje albanska skalo-lva je svojimi takoj težko brzdljivimi elementi — element večnega strahu, žrtev in vznemirjenja vse dotle, da ti dobri Albanci nehanjo biti — Albanci? Nesrečna ideja albanske države naj bi bila pokopana! In Evropa naj pristopi k rešitvi, ki jo je Srbija že začela izvajati: južni del Grški, kamor spada po veri in narodnosti, severni Srbiji, a srednji muselmanski del naj si uredi svoje življenje po svoji volji in želji.

Ustanavljanje skupne in samostojne Albanije je doživelo nepopravljiv polom!!

Konstanca-Konopišt.

V zadnjih dneh ste se čitali po vseh listih dve imeni. Slavni ste postali in ostali boste v zgodovini evropski debelo podčrtani kot dva mejnika na razpotju evropske politike. V Konstanci sta se sestala ruski car Nikolaj in romunski kralj Karel, v Konopištu pa nemški cesar Viljem in avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand.

Ta dva istodobna sestanka sta se silno razlikovala drug od drugega. Prvi v Konstanci, je bil oficijelen obisk ruskega carja in ni prikrival politične tendence. Drugi v Konopištu, pa se nam je predstavil na zunaj v prvi vrsti le kot prijateljski športni obisk, ne da bi se odgnil javnosti plaše, pod katerim so se razmotrivala za celo Evropo velevažna politična vprašanja. — Markantna in značilna je pri prvem sestanku napitnica ruskega carja Nikolaja svojem prijatelju in sosedu, romunskemu kralju Karlu. Ta zgodovinska napitnica ne izraža popolnoma jasno samo osebne-ga prijateljstva med ruskim carjem Nikolajem in romunskim kraljem Karlom, marveč osvete tudi bratske vez med Romuni in Rusi, vez, ki je bila stvarjena in potrjena že pred leti in utrjena na raznih bojiščih, kjer so si podali roke složni Romuni in Rusi. Ta vez se s tem sestankom še bolj utrdi in Rusija je v tem slučaju tudi prehitela Avstrijo v njenem znanem zgodovinskem gestu: Bella gerant alii, tu felix Austria nibe«. Rusija si je pridobila svojo nekdanjo zavezništvo, katero so vlačili v zadnjem času proti drugim mejnikom in ki je grozila odpasti, zopet nazaj in jo je tako prijateljsko in sorodsko priklenila nase, da je Romunija za trozvezo, če že ne popolnoma izgubljena, vendar pa toliko odpujena, da ne bo trozevci ali eni držav trozeva na ljubo nikdar kršila prijateljstva z Rusijo in udarjala po svojem sorodniku. To priznavajo in pišejo tudi dunajski nemški vladni listi. Car Nikolaj se je izkazal na čelu ruske diplomacije v tem slučaju kot izboren in odkrit diplomat in je napravil izvrstno politično potezo na evropskem sahovem polju. Brez dvoma je znala za ta korak ruskega carja tudi tripotentna in odobrvala ga je še predno je bil storjen posebno Francija. Kratko: Romunija je vezana oficijelno in javno in ne more nastopiti za trozvezo proti Rusiji, odnosno proti tripotententi. To je zgodovinski moment, to je uspeh tripotentente, ki ga je dosegla Rusija napram trozevci v evropski politiki. Pri tem so seveda sovražni nameni izključeni, utrjen pa je oni zd, utrjena pa je ona vez, katere ne razbije germanski naval, tudi če še tako snubi. Ruska snubitev se je posrečila. Romunski dobi izborno doto, del Besarabije, Rusija pa v zvezi z ostalima velesilama tripotentente očetovstvo. To priznajo tudi na Dunaju in v Berlinu in to priznanje so pripoznali tudi javno. Romunija je za izključne namene trozevce izgubljena. Ostane seveda v najbolj prijaznih odnosih kot je poudarjal kralj Karel v zadnjem prestolnem nagovoru z vsemi državami, toda ti prijazni odnosi ne prekoračijo ruskih mejnikov.

Ne skrivaj se, da se je določilo na sestanku v Konstanci med Rusijo in Romunijo popolno sporazumljenje glede balkanske politike. Romunija se je smatrala že za čas balkanske vojne kot čuvarica balkanskega političnega ravnotežja. To je priznala in pokazala javno. Ta čuvarica, ki so

je že dosedaj sama jako dobro opravljala svoj posel, je dobila krepko, trdno in nemotno zaslombo v Rusiji, odnosno v tripelententi. Rusko-romunski vpliv bo odločil na Balkanu in temu vplivu se bodo prav rade prilagodile tudi najmočnejše balkanske države. To je uspeh oficijelnega vladarskega sestanka v Konstanci.

V Konopištu se, kolikor je javnosti znano, ni govorilo o tako važnih političnih vprašanjih. Gotovo pa je, da se je utrdilo staro prijateljstvo med Avstrijo in Nemčijo, da se je okrepila vez, ki drži nerazdružno Avstrijo s svojo zaveznično Nemčijo. V prijateljskem sestanku sta se sešla vladar mogočne, ene prvih vojaških držav v Evropi, Nemčije cesar Viljem, in prestolonaslednik najmočnejše dinastije v srcu Evrope, nadvojvoda Franc Ferdinand. Pri tem sestanku ni bilo nobenih posebnih oficijelnih parad, političnih napitnic in govorov, nobenega snubljenja, marveč je bil to resle sestanki zastopnikov dveh starih mogočnih prijateljev. Avstrija in Nemčija ste utrdili svojo medsebojno vez in tudi to je velike politične važnosti, posebno z ozirom na sestaneke v Konstanci. Nekateri nemški listi pišejo celo, da je bil ta sestaneke za razvoj evropske politike, kljub temu, da se ni vršil tako oficijelno, skoro važnejši, nego oni v Konstanci; gotovo pa je bil bolj simpatičen, ker se je utrdila stara prijateljska vez dveh zaveznic, ne da bi se govorilo o tretjem. O političnih dogovorih v Konopištu ne vedo nemški listi nič, zaginjajo jih s svetlim zastorom, za katerim vidimo samo dvoje prijateljskih rok, ki utrjujejo staro neomajno prijateljstvo. Glede Konstanca pa pravijo kljub jasnim besedam ruskega carja in romunskega kralja, ki so bile izgovorne javno, da je zavil ta sestaneke v temno, neprodno megle, ki zna prinesiti Evropi še strašno neurje. To bo bržkone malo pretirano. Kajti skoro neverjetno je, da bi imeli Rusija in Rumunija tudi v najozirovi sovražne namene, ker sta to jasno pokazali v zadnji krizi na Balkanu, ki jo je rešilo slovansko orožje na balkanskih bojiščih, končno pa so jej napravili zaključek kabinete cele Evrope. Že je žgalo in peklo po Evropi, toda ravno sosednje države, kakor pred vsemi Avstrija, tako tudi Romunska in Rusija, trozveza in tripelententa, so rešile to težko in perečo vprašanje mirnim potom.

Nemški listi zahtevajo sedaj od romunskega kralja, da naj se izrazi jasno, kaj se je dogovoril z ruskim carjem. To je čudna zahteva. Oba vladarja sta govorila javno, kar se tiče političnih vprašanj, odnošaji izključno osebne, prijateljske naravi pa ostanejo vedno v domači hiši, v tem slučaju v Konstanci, tako kot so ostali v Konopištu. Trezni politični krogi na Dunaju in v Berlinu pa pripisujejo obema sestankoma veliko politično važnost, pri čemer ne izrekajo kakega nezaupanja in povdajajo, da pomenjata obadva sestanka zgodovinsko važni moment za ohranitev ogroženega evropskega miru in ravnotežja.

Z Reke.

(Reški župan — Hrvat. — Šola.)
Zanimivo je, da sta na jugu v dveh t. zv. italijanskih mestih župana Slovana po rodu! V Gorici Slovenec Bombič, na Reki pa Hrvat Korošac.
O Bombiču je dovolj znano, kakšen Slovenec je: da bi najraje vse svoje rojake Slovence pojedel, ali pa storil, da bi izginit. O reškem županu pa je le malo znano, ker naši slovenski listi le malo poročajo od tu, — tukajšnji hrvaški pa se malo ali nič ne brigajo za tako podobno politiko.
Sednji reški župan Korošac je popolno ma hrvaškega pokoljenja in je bil do tega tedna tudi član tukajšnje hrvaške »Citaonice«. Ko je postal župan, so nje govni prijatelji izvolili to in so mu zapovedali, da mora izstopiti iz »Citaonice«. Kajti, bogvaruj, da bi tam doli v patriji Italiji izvedeli, da je reški župan ne samo s hrvaškim imenom, ampak celo član narodnega hrvaškega društva!
In Korošac se je sramotno vdal ter izstopil iz »Citaonice«.

S tem je italijanstvo Reke rešeno! Četrtno »La Voce del Popolo« konstatira to z veseljem in zadoščanjem, da je dal on. Korošac demisijo »da socio della Citaonica«. Zraven omenja, »da je bil sigurno prepričan, da bi bilo lastnost članstva hrvaškega društva, kjer se hrvaška politikuje, nezdružljiva z lastnostjo župana italijanske Reke.« Kako nizki in majhni so postali Italijani v izbiro svojih političnih sredstev!
Hm! Lepo italijansko mesto, kjer morajo vzeti za župana Hrvata, ker nimajo izmed svojih nobenega sposobnega za tako mesto.
Nazadnje pa pravi to italijansko trobilo, da naj se ponavljajo take »straneze« nella nostra vita cittadina!
Torej tudi oni razločujejo čitadine t. j. Italijane, in straniere t. j. Hrvate, Nemce, Madjare itd. —
Dobro, dobro! Bodo že morali revidirati to svoje mnenje. »Faktum je, da je bil Korošac še kot izvoljen reški župan član »Citaonice«, kakor je že dosti drugih, velika večina reških mestnih starešin, ki so hrvaškega pokoljenja. Je pač Reka hrvaški teritorij in ostane to vzlic dejstvu, da so jo Madjari proglasili za corpus separatum. Ali ti

je že dosedaj sama jako dobro opravljala svoj posel, je dobila krepko, trdno in nemotno zaslombo v Rusiji, odnosno v tripelententi. Rusko-romunski vpliv bo odločil na Balkanu in temu vplivu se bodo prav rade prilagodile tudi najmočnejše balkanske države. To je uspeh oficijelnega vladarskega sestanka v Konstanci.

VESELICA Ciril - Metodove podružnice v Lonjeru se vrši danes dne 21. junija.

Korošci so vendar naša nesreča. Ker sramotno je, da se nam izneverjajo tašni možje, ki bi lahko veliko koristili našem narodu.

Kakor znanu, ni na Reki nobene slovanske šole, ne hrvaške, še manj pa, seveda, slovenske. To je krivo, da se toliko slovanske mladine potaplja v italijansko-madžarski mlakuži.

Hrvatje so zadnji čas to uvideli, ali še premalo razumeli, kake vednosti bi imela hrvaška šola. Začeli so nabirati šolski fond, t. j. ustanovili so šolsko društvo »Ljudevit Gaj«. Nabrali so precejšnjo svoto, ali do realizacije načrta je še daleč, ker je preveč obzirov in seveda tudi priznavamo to — preveč težko.

Ali energija promaguje vse. Šole na Sušaku ne zadostujejo; zatorej je treba ob severni in vzhodni periferiji, kakor tudi v sredini mesta neobhodno hrvaške šole. Proti zametu in Kantridi bi bilo nekoliko vsaj začasno pomagano, ako bi se občina Kastav malo pobrigala.

Na delo! Mi Slovenci pomagamo! Hrvaška zrnaga, naša zmaga! Tržačani naj nam bodo v zglede!

Dnevne vesti.

Ujeti turški častniki iz srbsko-turške vojne. Glasom sedaj dogotovljenih izkazov srbskega vojnega ministrstva so Srbi v srbsko-turški vojni ujeli v raznih bitkah in spopadih 354 turških častnikov; mej temi: 1 polkovnik, 7 podpolkovnikov, 22 majorjev, 53 stotnikov prvega, 41 drugega reda, 106 nadporočnikov in 124 poročnikov.

Angleško vojno brodogradništvo v Revalu. Sprejem angleškega vojnega brodogradništva v ruski luki Reval ob Baltičkem morju bo imel popolnoma politični značaj. Angleške goste pozdravi celokupno predsedstvo dume; vrh tega bo navzočih pri pozdravu še 35 članov dume. Baje so se vršila o tej zadevi poprej dolga posvetovanja mornariškega ministra Grigorovića s Sazonovom, nakar je izrekel končno odločilno besedo kar sam. Politični značaj pozdrava potom zastopnikov dume je predvsem razviden iz tega, da bodo navzoči člani predsedstva dume. Poset angleškega vojnega brodogradništva v ruskih vodah je baje v zvezi z dovoljenimi krediti za pomoženje ruskega črnomorskega vojnega brodogradništva.

Odstop berlinske poslanika grofa Szögyenyja. Oficijozni »Fremdenblatt« poroča, da je odstop dosedanega dolgotrajnega avstrijskega poslanika v Berlinu, grofa Szögyenyja, že gotova stvar. Za njegovega naslednika je določen princ Bogomir Hohenlohe, ki mu je cesar Viljem že podelil agregament. Princ Bogomir Hohenlohe je brat tržaškega cesarskega namestnika in kakor znano, poročen z nadvojvodinjo Marijo Henrijeto, ki se je za slučaj, da stopi njen soprog zopet v diplomatsko službo, že odpovedala naslovu »cesarska in kraljevska Visokost«. Princ Bogomir Hohenlohe je šel, kakor znano, za časa zadnje rusko-avstrijske napetosti, kot posebni odposlanec v Petrograd, kjer je izročil carju pismo našega cesarja.

K Svihovi aferi. »Čas« priobčuje Svihovo izpoved. V tej izpovedi govori Svihlo o treh razdobjih o svojih odnosajih do praške policije. Prvič je bil v zvezi s policijo l. 1910 in 1911 in sicer zgolj zaradi administrativnih zadev narodno-socialne stranke, predvsem za tiskarsko koncesijo. Drugo razdobje imenuje Svihlo politično. Občeval je s Klimo, ker je hotel potem njega doseči, da bi dobili na najvišjih mestih, zlasti v Konopištu, boljše mnenje o narodno-socialni stranki. S tem je hotel tudi doseči reformo strankinega programa k bolj pozitivni politiki in se približati nazorom dr. Kramarja. Za tretje razdobje označuje Svihlo čas, ko je bil izsledil v stranki neznanega konfidenta. Odslej je svoje znanje s Klimo izrabljal v to, da je uničeval delovanje tega konfidenta.

V Tridentu so se vršile te dni občinske volitve po proporciji. Izvoljenih je 20 liberalcev, 14 klerikalcev in 8 socialistov. Ako bi se bile vršile občinske volitve v Gorici po proporciji, bi imeli Slovenci v mestnem svetu svoje zastopstvo. Ali goriški Lahi nečejo nič slišati o proporciji — no, zgoditi se utegne, da bo konec njihovega gospodstva tudi brez proporcije.

Domače vesti.

Odvetniška vest. G. dr. Egon Starč je otvoril svoj lastno odvetniško pisarno v palači »Zivnostenske banke« v Novi ulici št. 20, II. nadstr.

Zaprta železniška proga med Rakitovcem in Podgorjem. Tukajšnje ravnateljstvo državnih železnic poroča: Med postojama Rakitovec in Podgorje pri km 26 se je udril nasip in popolnoma zaprl železniško progo. Vlaki vozijo od obeh strani do nasipa, potniki morajo hoditi peš od enega do drugega vlaka. Upajo, da bodo progo popravili vsaj za osebni promet še danes, tovorni promet pa ostane zaprt več dni.

Naš odgovor časnikiškemu banditstvu. Pred poroto v Zadru je stal nedavno neki poštni kontrolor, obtožen, da je poneveril na škodo erarja svoto 86.000 K. Obtoženec je priznal čin, a opravičeval se je poleg drugega v glavnem s tem, da je od tega denarja posejeval tudi — predpostavljamo! In porotniki so ga oprostili. To je goli čin, ki pomenja korupcijo, pa naj je že opravičevanje obtoženčevu v soglasju z resnico ali ne. To izjavljamo odkrito brez vsakega ozira na dejstvo, da je bil oni kontrolor Hrvat. Je pa to tudi stvar, kakoršnje se dogajajo povsod in pred ka-

kršnjimi ni varna nobena stranka, nobena narodnost in noben urad. Ravno s tega našega pravilnega in objektivnega stališča moramo z gnusom in gnejvom zavrniti način, kakor je dopisnik prošulega graškega »Šuftenblatta«, »Grazer Tagblatta«, porabil ta dogodek in lumparsko zasramovanje in klevetanje našega naroda in posebej še branitelja v tem kazenskem procesu, dr. Tartaglia. Kar se tiče tega poslednjega poretke vsakdo, ako ni lump, da je vršil le svojo dolžnost, kakor jo vrši tudi kak nemški odvetnik, kadar n. pr. brani morilca, ki mu je dokazan zločin. Branitelj je integralen del kazenske justice ravno s tem, da išče in iznaša vse, kar govori obtožencu v prilogo, kar ga razbremeni in kaže njegovo dejanje v milejši luči. Nikdo pa ne bo radi tega podtakal branitelju, da se identificira z zločincem ali njegovim zločinom. Šuft v graškem šuftenblatu pa je porabil to priliko za brezstidno in brezkraino infamno denunciacijo na škodo rečenega branitelja, češ, da je znan sovražnik Avstrije! Pljunimo pred nemškim klevetnikom! Še hušji zločin pa je zagrešil oni lump na račun vsega našega naroda, rekši, kako da oni pravoreč zadarske porote kaže, da velja med Jugoslovani nepisan zakon, ki velja, da nisi države nikoli dovolj ogoljufal! Ta pravoreč da pomenja uničevalno kritiko vse vladne dobrohotne politike napram nam Jugoslovonom, katerih zvestoba do države da se je pokazala ravno ob balkanski krizi, ko je morala vlada v raznih krajih Dalmacije proglasiti naglo sodbo!

Povejte nam ljudje božji, v kakki zvezi more biti kriza na Balkanu in pa vladna politika na našem jugu z onim poverjenjem na pošti v Zadru! Je-li se je morda ona poverljiva svota porabila morda za kake irendentične jugoslovanske name-nice, ali pa celo v podporo — slavofilske vladne politike v Dalmaciji?! Le lump, ki so mu kleveta, laž in denunciacija že v krvi, more iskati take zveze. — Ali pride sedaj še hušje! Nedavno je neki nadvojvoda ogledoval vojaštvo v Splitu in občinska oblast in javnost sta mu priredili primeren udanosten sprejem. Nemške in italijanske, ravnokar ožigosani sododne duše pa so razkričale v svet laž, da je prišlo ob sprejemu nadvojvode do irendentičnih in panslavističnih demonstracij, da je svirala godba srbsko himno, ki da jo je občustvo demonstrativno aplavdiralo, tako, da je bil nadvojvoda silno ozočvoljen. Kakor je bila v gornjih obdobjih vsaka beseda nesramna kleveta in denunciacija, ena grša od druge, tako je bila vsaka beseda glede dogodka z nadvojvodo brezovcem izmišljena laž. In vzlic dejstvu, da je bila ta laž pozneje uradno označena za tako, da je bilo uradno konstatirano, da je bil sprejem najpristojnejši in brez vsakega incidenta, da je nadvojvoda izrazil svoje popolno zadovoljstvo s sprejemom, ter da je ona pretvezna srbska narodna himna stara avstrijska patriotična graničarska koračnica, vsled česar je imela ob tej priliki pomen avstrijske manifestacije: vzlic vsemu temu je dopisnik graškega šuftenblatta ponovil vse laži in klevete, kakor da so ugotovljena dejstva! In njegov zaključek je »vreden« začetka in nadaljevanja, ker izzveneva v denunciacijo, da vse ustrezanje željam Jugoslovanom v Dalmaciji ne izpreminja nič na njihovem nasprotstvu proti monarhiji!! Ali si morete misliti večega falostva denuncijanske duše! — Ali to pot je prišla tej nemški infamiji maščevalna Nemeza za petami. Malo dni potem so morali Nemci likvidirati svoje-ga Wastiana, tega svojega štajerskega boga, ker je zapleten v stvari, ki jih ima sodnik v rokah. Prislili so ga, da je odložil državnozborni mandat in mesto podžupana v Mariboru. Zakaj?! Morda zato, ker je bil vedno — prekoreten?! In hkratu v Wastianom državni poslanec dr. Henrik pl. Oberleithner, člen nemškega Nationalverbanda! Prišlo je na dan, da je v zvezi s korupcijskimi aferami, ki smrdje do neba. V minolemu letu bi bil moral ta milijonar plačati globo 160.000 K, ker je potajil prenos nekega svojega posestva, da bi se izognil plačilu odpadajoče pristojbine. Potem pa je v svoji lastnosti poslanca in členu vplivne parlamentarne skupine izposloval na Dunaju, da so mu globo 160.000 kron žnizali na — 10.000 kron!! Isti Oberleithner je posredoval pri finančnem svetniku Steidlerju pri finančni oblasti v Olomucu, zahtevajoč, naj bi se dedičem po pokojnem milijonarju baronu Chiariju pristojbina znizala, to je: da bi se država za bogve koliko tisočakov ogoljufala. In ker se je oni finančni uradnik v svoji poštenosti uprl taki zahtevi, mu je Oberleithner grozil v svoji lastnosti poslanca, da je revesza tako zbežal in prestrašil, da si je sirota vzlic življenja! Njegovo truplo so te dni izvlekli iz reke Morave! — Kaj pa pravi k tem dogodkom nespoštovani dopisnik graškega »Tagblatta«? V primeri s temi korupcijskimi aferami, na katerih pa ni udeleženi je kak navaden poštni uradnik, ampak odliččen nemški politik, ki je zlorabljal svoj poslanski mandat v take umazane namene, so bile stvari pred zadarsko poroto prave muhe. Ali pa naj radi tega dolžimo ves nemški narod kot narod goljufov in sleparjev, ki mu velja nepisani zakon: da nisi države nikoli dovolj ogoljufal?! Ne! Prepošteni in prelojalni smo, da bi

delali tako krivico vsemu narodu, da-si nas ta narod proganja z vsi brutaliteto svoje naravi!! Takega poštenja in take lojalnosti ne poznajo seveda graški stigmatizirani list in njegovi brezvestni dopisniki iz naših pokrajin! Ti slučajji pa kažejo nazorno, kolika narodna nesreča je za nas Jugoslavo v monarhiji, da se moramo v tej državi boriti proti moči in vplivu takega sovražnika!

»Matica Slovenska« p. n. gg. poverjenikom in članom. »Matica Slovenska« najuljudneje opozarja in prosi vse svoje gg. poverjenike in člane, da naj jej pošljejo članarino za 1914. leto, ker je treba v smislu njenih pravil plačati članarino v prvi polovici leta.

Članom »Socialne Matice«. Že pred par meseci sem javil v »Edinosti«, da so pri meni na razpolago c. članom »Socialne Matice« letošnje njene publikacije. Prosim, da si jih gospodje člani pošljejo čim prej iskati v šolo na Acquedotto št. 20. III. — Andrej Čok, poverjenik.

Občekoristna stavba in stanovanjska zadruga »Naš Dom« opozarja svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil prihodnji četrtek, dne 25. t. m., ob 8 in pol zvečer v gledališčni dvorani »Narodnega doma«. Glavna točka dnevnega reda je izprememba pravil v smislu novega vzornega pravilnika, ki ga je izdalo za stavbene in stanovanjske zadruge c. kr. ministarstvo za javna dela, upoštevajoč določbe zakonov z dne 28. decembra 1911, drž. zak. št. 242 in 243. Ta dva zakona določujeta namreč za občekoristne stavbene zadruge dalekosežne davčne in pristojbinske ugodnosti, tozadevne ministrske izvršilne naredbe pa določajo za pojem »občekoristnosti« precej strožje predpogoje nego zakon z dne 22. decembra 1910, s katerim je bil osnovan takozvani državni zaklad za preskrbo malih stanovanj. Ker pa je bila zadruga »Naš Dom« ustanovljena že oktobra meseca l. 1911, torej preden sta izšla imenovana dva zakona o davčnih in pristojbinskih ugodnostih, se morajo njena pravila prilagoditi novim predpogojem, ako hoče biti zadruga v polni meri deležna ugodnosti, ki jih nudi zakonodaja zadnjih let občekoristnim stavbnim in stanovanjskim združbam. — Z ozirom na to, da je za sklepanje o izpremembi pravil potrebna prisotnost vsaj polovice vseh zadrughih članov, prosi načelnstvo zadruge čim obilneše udeležbe. — Na občnem zboru se poda tudi kratko poročilo o dosedanem delu v tekočem letu.

Udeležence pri nastopu šentjakobskega »Sokola« opozarjamo, da se bo nastop vršil ob vsakem vremenu, samo da med telovadbo ne bo deževalo. V tem slučaju se malo počaka. Po nastopu bo velika veselica in zvečer umetalni ogenj. Za vstop so veljavne iste vstopnice, ki so bile določene za 14. t. m. Posebne vstopnice k veselici ni in v vstopnina za nastop veljavna tudi za veselico. Ker je imel »Sokol« vsled dežja 14. t. m. občutno gmotno škodo, vabi odbor vse tržaške Slovence, naj prihite danes k Sv. Jakobu in pokažejo s tem svoje simpatije. Spored je objavljen med društvenimi vestimi.

Svečana izročitev redov pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice. Prejeli smo: Včeraj popoldne je ravnatelj državne železnice dvorni svetnik Galambos svečano izročil na ravnateljstvu državne železnice v Trstu nadsvetniku državne železnice dr. Aleksandru Messmerju, načelniku oddelka II., podeljeni viteški križec Fran Josipovega reda, strojnemu mojstru v kurlnici v Splitu, Josipu Sariču podeljeni srebrni zaslužni križec s krono in ogibalnemu pregledniku na državnem kolodvoru v Trstu, Antonu Franku, podeljeni srebrni zaslužni križec. Poudarjajoč zasluge vsakega posebnika, ki so z odklovanji naše vidno priznanje, jim je pripel osebno odklovanja na prvi in končal svoj nagovor s trikratnim, navdušeno sprejetim »živjo« na Njegovo Veličanstvo cesarja. Nato se je zahvalil nadsvetniku dr. Messmerju v imenu soodlikovancev ter je sklenil svoj zahvalni govor z »živjo« na ekscelenco železniškega ministra.

Semenj v Bazovici. Včeraj se je vršil prvi semenj v Bazovici, ki je uspel nad vse pričakovanje dobro. Priganjih je bilo 350 glav živine, med njimi 53 volov, 25 konj, 30 telet in velika množina prašičev. Obisk je bil tudi od strani kupcev jako dober in se je napravilo dovolj kupčije. Prodalo se je več nego polovica priglane živine. Na vsak način bi semenj uspel gotovo še veliko bolje, da ni kazalo slabo vreme in če bi se napravilo malo več reklame. Precej dobro je bila zastopana tudi razprodaja mešanega blaga in poljedelškega orodja, kar je najbolji dokaz, da se bodo semnji v Bazovici še jako lepo razvijali.

Loterijske številke, izžrebane dne 20. junija 1914: Dunaj 13 58 79 38 78

Pretep. 33letni dninar Josip Mihelčič in neki Josip Kiass, prenočujeta oba na ljudskem prenočišču v ulici Gaspere Gozzi. Včeraj jutraj sta se na nekaj sprla in si jih povedala nekaj gorkih, nakar je Mihelčič pograbil neko železno posodo (?) in s to namlatil Kiassa ter mu zadal 4 rane. Slednjič se je pa Kiassu posrečilo, da je Mihelčiču iztrgal ono posodo iz rok in tudi on je z ono posodo parkrat udaril Mihelčiča. — Konec temu pretepu je bil, da so prišli redarji in aretirali Mihelčiča.

Hotel je pobegniti, ne da bi plačal svoj dolg. Pri Ursuli Kovačičevi, v Skednju št. 121.6 je dlje časa stanoval 26letni dninar Mijo Zagorac, ki je imel pri Kovačičevi tudi hrano. Delal je v plavžih, a pri

Kovačičevi je imel stanovanje in hrano na upanje. Predvčeršnjim je pa dobil nekaj preko 100 kron za nekaj tednov zastale plače, ter je, hoteč pobegniti, odšel na kolodvor južne železnice. Nameraval je iti v Zagreb. Kovačičeva je pa pravočasno izvedela za ta njegov namen in je pravočasno prihitela na kolodvor južne železnice, kjer je našla Zagorca in ga da la aretirati.

Izgoni. Policijska oblast je izgnala iz Trsta sledeče osebe:
— 23letnega preprodatca rib Petra Pangalijsa, doma iz Benetke in stanujočega tu v ulici G. Gatterij št. 27, in sicer je bil ta človek izgnan iz ozirov na javno varnost.
— 23letnega dninarja Roberta Devit torija, doma iz Zadra in stanujočega tu v ulici Media št. 19, ker je bil tu kaznovan radi zločina tatvine.
— 17letnega v Trstu rojenega Fioravanteja Santinija, ki ima domovinsko pravico v Villa Estense v Italiji in je tu stanoval v ulici del Molino a Vento št. 4, ker je bil tu kaznovan radi tatvine.
— 18letnega Damijana Gianella, ki je rojen v Barletti v Italiji in ima tam tudi domovinsko pravico, ker je bil tu kaznovan radi goljufije.
— 24letnega dninarja Frana Elio, doma iz Lecce v Italiji, ki je tu stanoval v ulici del Pozzo bianco št. 4, in sicer zato, ker je bil tu kaznovan radi goljufije.

Ker je je oče pristigrel lase. Trinajstletna Marija Kavčičeva, stanujoča v ul. Fontana št. 3, se je zaljubila v življenje šansonetk in jih je hotela posnemati prav v vsem, celo v tem, da si je pristigrla lase, kakor imajo navado šansonetke, da so bolj — interesantne. Ko pa je snoči prišel oče domov in videl dekle s tako pristriženimi lasmi, ga je prišla jeza nad deklincevo nečimernostjo, pa je pograbil škarje in ostrigel smrkljivo čisto na kratko. To je nadebudno trinajstletno koketko tako zelo užalilo, da je tekla v lekarno, kupila za deset krajcarjev karbolne kiseline in jo popila. Domači so še pravočasno opazili stvar in poklicali zdravnika rešilne postaje, ki je dekleto izpral želodec in jo tako rešil. Prepeljali so jo nato v bolnišnico. Nevarnosti ni več.

Umrljost. Prijavljeni dne 19. t. m. na mestnem fizikatu: Guerrini Ivan, 3 mesece, ul. della Tesa št. 30; Skamperl Frančišek, 30 let, ul. dei Montecchi št. 15. — Prijavljeni dne 20. t. m. na mestnem fizikatu: Pahor Humbert, pol leta, ul. del Farneto št. 78; Bavec Hema, 9 mesecev, Rocol št. 565; Merdonič Margarita, 18 ur, ul. del Lloyd št. 22; Karlevič Milan, pol leta, Skednju št. 510; Mihelj Leopolda, pol leta, Pančani št. 9. — V mestni bolnišnici dne 17. t. m.: Pavlovčič Edvard, 78 let; Tomazović Emil, 69 let.

Tržaška sokolska župa.
Seja vadiateljske zbornice T. S. Ž. se vrši v nedeljo, dne 28. t. m. ob devetih dopoldne v vadiateljski sobi »Sokola« v Trstu. — Nujna potreba je, da se udeležijo kar največ zastopnikov iz vseh vzupljenih društev.

Društvene vesti.
V Lonjeru se bo vršila danes veselica podružnice CMD. Razen že imenovanih društev se je prijavil za blagotno sodelovanje še tamburaški zbor »Zarja« iz Bazovice. Začetek veselice ob 4 popoldne. Tržaški izletniki se lahko poslužijo avtomobila »Prve kraške avtomobilne zveze«, ki sta ustavi v Lonjeru.
»Učiteljsko društvo za Trst in okolico« vabi svoje člane na zborovanje, ki se bo vršilo v nedeljo, 28. junija t. l., v prostorih Ciril-Methodove šole na Acquedotto št. 22, ob 9 predpoldne s sledičim dnevnim redom: 1. O samozobrazbi učitelja potom znanstvenega dela (predava tov. dr. Merhar); 2. Poročilo predsednika. 3. Volitev delegatov za skupščino »Zaveze« v Puli; 4. Poslovnik šolskih knjižnic; 5. Slučajnosti.

»Zveza jugoslovanskih železničarjev« priporoča v smislu sklepa odborne seje svojim članom, da vplivajo na našo mladino, da se organizira v »Narodno-socialni«

Tiskarna »Edinost« v Trstu
vpisana zadruga z neomejenim poročtvom.

Vabilo
na
VI. redni občni zbor
ki se bo vršil
v ponedeljek, dne 6. Julija 1914
ob pol 8. uri zvečer v pisarni odvetnikov
dr. a Gustava Gregorina in dr. a Edvarda Slavika
(ulica Giorgio Galatti št. 20, II. nadstropje).

DNEVNI RED:
1. Predložnje letnih računov.
2. Predlogi o razdelitvi čistega dobička in sklepanje o tem.
3. Volitev načelnstva.
4. Slučajnosti.

O p. m. b. Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del denarja, vložnega v zadrughih deležih in če je avzoča vsaj desetina, najmanj pa 10 zadrughnikov. Ako bi tega ne bilo, mora se razpieti v treh tednih drugi občni zbor z istim dnevnim redom, kateri je sklopec s v. m. k. številom navzočih zadrughnikov. — § 55. zad. pravil.

NAČELSTVO.

mladinski organizaciji. — Osrednji odbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev«.

Pevsko društvo »Slovan« v Padriču priredi 5. julija veliko vrtno veselico, h kateri se bratska pevka društva vlnudno vabijo na sodelovanje. Ker se ta dan v tej prijazni vasi praznuje tudi obletnica v čast blagovestnikom sv. Cirila in Metoda v njuni kapelici, se je sklenilo, da bo tudi polovica eventualnega dobička za CMD. Da se bo mogel program pravočasno sestaviti, prosijo se bratska društva, da čimprej naznajo, kako se udeležijo prireditve, korporativno, ali po deputaciji, z zastavo ali brez zastave in s kakšno pesmijo nastopijo.

»Sokol« pri Sv. Jakobu v Trstu priredi danes ob 4 popoldne na telovadišču (za konsumnim društvom »Jadrani«) javno telovadbo. Spored: Ob 3 popoldne zbiranje članov v društveni telovadnici v ulici Montecchi (C. M. šola). — Odhod na telovadišče. 1. Proste vaje naraščaja. Nastopi čez 200 naraščaja. 2. Proste vaje članov. 3. Orodna telovadba članov. 4. Proste vaje članic. 5. Proste vaje vaditeljskega zbora. 6. Skupina. (Sodeluje 260 oseb!) Po nastopu: velika ljudska veselica. Paviljoni. Kolo sreče. Saliivo srečanje. Veliko plešišče. Kavarna cvetice. Zvečer: Umetalni ogenj. Svira godba NDO. Cene: Vstopnica k telovadbi in veselici 70 vin.; br. v kroju 40 vin.; otroci pod 10 let so prosti vstopnine; oni nad 10 let in dijaki 20 vin.; sedeži z vstopnino vred I. razr. K 2.—; II. razr. K 1.60; III. razr. K 1.20. Vstopnice je vidno nositi! K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Pevsko društvo »Trst«, danes, v nedeljo, 21. t. m., ob 2 popoldne naj se zbrata člani in prijatelji društva v društvenih prostorih v »Narodnem domu«, da skupno odidemo k veselici podružnice CMD v Lornju.

Opozarjamo na zabavni večer, katerega priredi pevski zbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, danes, v nedeljo, 21. t. m., v gostilni »Bonvecchiati«, ulica Ohega. Začetek ob 7.30 zvečer. Vstop prost.

Akad.-tehn. društvo »Triglav« v Gradcu. III. redni občni zbor akad.-tehn. društva »Triglav« v Gradcu se vrši dne 24. junija (v sredo) 1914., ob zvečer v društvenih prostorih. Slovanski gostje dobrodošli.

Zahvala. Odbor šentjakobske podružnice CMD se najtopleje zahvaljuje »Narodno-socialni mladinski organizaciji« v Trstu za svoto K 167.65, nabrano na veselici pevskega društva »Adrije« v Barkovljah v protest proti italijanskim napadom ob cvetličnih dnevih.

Tržaški mestni svet, v ponedeljek, 22. t. m., ob 7.30 zvečer XIX. javna seja. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika XVIII. javne seja. 2. Nadaljevanje podrobne razprave ob občinskem proračunu za l. 1914. (Kot prva točka je na vrsti podelitev podpore »Legi Nazionalne«, točka, pri kateri se razvije gotovo zelo živahna razprava). — V torek, 23. t. m., ob 7.30 zvečer XX. javna seja. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika XIX. javne seja. 2. Naznanila. 3. Predlog šolskega odseka glede sistematiziranja mest učiteljev in učiteljic za občinske meščanske in ljudske šole v mestu in ljudske šole v okolici (scuote popolari di campagna). 4. Predlog na razširjenju ulice della Ferriera med ulicama Donadoni in della Raffiniera ter določitev stavbne črte. 5. Predlog na razširjenju ulice del Toro med ulicama Chiozza in Farneto ter določitev stavbne črte. 6. Določitev stavbne črte za zemljišče tab. št. 324 Kolonja-mesto.

Narodna delavska organizacija.

Iz mestne plinarne. Gospod Jurisich, podravatelj mestne plinarne, ne zna več, na kakšen način bi ozmerjal in opsoval slovenske delavce. Posebno piko ima na voznike, ki so nevstrašeni, odločni in ki se zavedajo svoje slovenske narodnosti in javno radi čitajo »Edinost«. Zato je pa dolgo časa iskal priliko, da bi nas zopet nahrulil in našel jo je. Po požaru tovarne olja pri Sv. Andreju je prišel zgoraj omenjeni gospod k nekemu vozniku ter začel vpiti nad njim, češ, da so se izrazili slovenski delavci vozniki, da bi v slučaju kakšnega požara ne hoteli vpreči konj v vozove. To je nesramna laž, ker nihče od nas se ni kaj takega izrazil, ker človeku že sama vest nalaga, da v takih slučajih pomaga po svojih močeh, in če tudi bi bil naš politični nasprotnik. Zato svetujemo gospodu Jurisichu, naj ne verjame svojim lažnjivim obrekovalcem ter naj se sam prepriča o resnici, ker drugače bi se lahko kaj neljubega pripetilo njemu kakor tudi njegovim lažnjivim podpivalcem.

Velik shod pri Sv. Jakobu priredi šentjakobska podružnica »Narodne delavske organizacije« prihodnje nedelje. Gre za pravice slovenskega delavstva.

Kongres »Narodne delavske organizacije«. Brez vsakega hrupa se bo vršil danes kongres »Narodne delavske organizacije«. Na sporedu so bolj notranja vprašanja, ki se tičejo razvoja in taktike organizacije. Pričakujemo, da se s tem kongresom zopet za korak približamo našemu cilju, zlasti pa, da ta kongres mnogo pripomore do prepotrebne centralizacije narodnih strokovnih organizacij. Začetek kongresa ob 9 dopoldne.

Književnost in umetnost.

Andrew Carnegie: Za svetovno razdobiše. (Pour l'Arbitrage). Druga izdaja. Poslovenl F. S. Segula, župnik v p. in posestnik, Pragersko, Staj. To je prva pacifiistična knjiga na Slovenskem. Te II. izdaje komadi dobé se zastoj pri prelagaletju.

Darovi.

— Za cvetlični dan nadalje darovali: Mici Lenassi 1 K, Fran Abram 4 K, družina Gregorič-Demšar K 3.20, družina Bernetic 10 K, Ante Bogdanovič 20 K, plačano globo A. B. 1 K, G. St. 1 K. — G. dr. Egon Starč daruje ob otvoritvi svoje odvetniške pisarne namesto običajnega »potusa« moški podružnici CMD K 100.—, »Slovanski Citalnici« pa K 50.—. Denar naj se inkasira pri darovatelju.

— Darovi za podružnico CMD pri Sv. Jakobu: Ker se ga pri cvetličnem dnevu ni nihče spomnil nani, daruje g. Ciril Petrovec K 2.—. Slovenska mati je hotela darovati za CMD K 1.—; ker pa so Italijani napadli naše cvetličarke, daruje K 5. Pet igralcev v »Delavskim konsumnem društvu« pri Sv. Jakobu je darovalo v protest proti šestemu igralcu radi njegovega nedostojnega vedenja pri igri K 2.—. — V zadnje naše poročilo glede šentjakobskega cvetličnega dneva so se vrnile neke tiskovne pomote, katere s tem popravljamo in sicer se ima glasiti: Emil Firm namesto Emil Sirca, a izpuščen je bil med spremljevalci g. Anton Lah. (Imena smo tudi sedaj prečitali le z največjo težavo. V drugo pišite imena razločno, pa ne bo pogrešek!)

— Za podružnico CMD v Bazovici so darovali v Padričah: bratje in sorodniki namesto venca na grob pok. Frana Grigiča K 10.—. To bodi zgled drugim! V gostilni »pri Županu« za cvetico g. Bratošev pri zabavi tamb. društva »Zarja« in pevskega društva »Slovan« nabranih K 4.—. Tamb. dr. »Zarja« K 1.—.

— Za magdalensko podružnico CMD so darovali namesto cvetka na grob pok. Josipa Žerjala, Anton Flandia in Vekoslav Kodrič po K 5.—, Josip Cink in Josip Furlan po K 1.—; skupaj K 12.—. Denar hrani V. Kodrič II. blaginjk podružnice.

— Povodom smrti Irme Perovč, učenke III. razreda na Acquedotto, so nabrale njene součenke K 9.36 za CMD. Denar so vložile v razredni hranilnici.

— Za škedenjsko podružnico sv. Cirila in Metoda darujejo v protest proti napadom na cvetličarke g. Poniž in družba K 3-62, Ivan Paulovič 1 K, Ivan Sancin Rošo 1 K. — O priliki birne Ivana Blaznika in Frana Bradca darujejo boter g. Tomič 5 K, oče Blaznik 2 K, Angel Knaus 1 Knaus 1 K, Fran in Marija Bernetic 1 K, Josip Flego 2 K, Fran Bradac 2 K, Fran Sancin 1 K. — Na predlog g. Josipa Dornika, ki je sam daroval 10 K, se je nabralo v veseli družbi: gg. Klun Fran 3 K, Bakso Rakos 1 K, Blaž Blazič 1 K, Fran Ban 1 K, Henrik Bratoš 3 K, Klun Gašpar 1 K, Jeretič Josip 1 K, Leskovec Fran K 1.20, Strmečki Josip 5 K, Nadoh Josip 1 K, Lukač Josip 1 K, Voga Valentin 40 vin., Hojer 40 v., Blazevič 20 v., Simon Batič 40 v., Grk Fran 30 v., Krašovec Fran 30 v., Karlin Martin 40 v., Cuk 20 v., Nadoh Ivan 1 K, Breznikar Florijan 20 v., Fran Bönel 1 K, Meoja 20 v., Strumavec 50 v., Brenkovič Fran 50 v., Jospina Renko 20 v., Angela Batič 20 v., Matevž Kotnik 40 v., Ivan Korosec 1 K, Sternberž Anton 1 K, Ivan Sepotal 1 K, Ban Gašpar 40 v., Franc Nadoh 20 v. in Zabrijac Alojz 1 K. — Za srečolov in kolo sreče so darovale gč. Jospina Zgavc 5 fin. nih kozarcev, g. Terezija Lavrenčič 3 knjijske vrške za čaj, g. Anton Lavrenčič škali jo kediv-cigarete. Za prejete darove se zahvaljuje in za nadaljne se priporoča odbor.

— Za CM podr. v Bazovici so darovali v Padričah: Bratje in sorodniki namesto venca na grob pok. Franu Grgič 10 K. To bodi v izgledo drugim! — V gntilni »pri županu« za cvetico gospe Bratošev pri zabavi tamb. dr. »Zarja« in pevskega dr. »Slovan« nabranih K 4.—. Tamb. društvo »Zarja« iz Bazovice 1 K.

Vesti iz Goriške.

Trident-Gorica.

V obeh mestih se je mogla ponašati laška liberalna stranka, pravzaprav stranka magistratov, z neomejeno močjo. V Gorici, kakor tudi v Tridentu so bili meščani samovoljno tlačeni in manjšina je s terorjem in volilnimi manipulacijami, ki so bile posvečene z nacionalno krinko, vladala nad večino prebivalstva. V Tridentu kakor v Gorici ni bilo vladanje, da ne rečemo — paševanje magistratne stranke v prospet mesta. Tu kakor tam, je morala končno zmagati pravica in gospodarski oziri na mesto. Na Tirolskem je bila ukončana laška liberalna stranka in v deželnem zboru so dobili veljavo laški klerikalci. V istem hipu pa se je začel žalostni konec laške liberalne stranke v Tridentu. Laški klerikalci, v manjšini vedno zaščitniki pravice, so kmalu spoznali, da volilni red za Trident je zastarel in da je edino pravičen prebivalstvu le volilni red, ki sloni na razumni volilni pravici. Izdelali so tak načrt, o katerem se lahko reče, da je eden najmodernejših, a tudi najboljših. Potom deželnega zbora je bil ta razumni volilni red uveljavljen in sedaj so se vršile volitve. Uspeh teh volitev pa je za laške liberalce naravnost uničujoč. Stranka, ki je imela dosedaj neomejeno oblast, ki je imela za seboj vso moč, ki jo daje magistrat, ta stranka ni mogla priboriti svojim kandidatom večine. — Najjasnejši dokaz, da laška liberalna stranka nima za seboj volilce — temveč je krik liberalnega časopisja. V Tridentu, kjer ne rešuje liberalcev nacionalni preprič, tam leži na tleh moč prejšnjih magistratovcev, v Gorici pa, kjer pomaga škandaloznim mestnim gospodarjem vse, kar sovraži Slovence, tu še sedaj rešuje nacionalna gesta kamoraše. In to kljub vsem njihovim nečednim operacijam v volilni dobi in pri ljudskem štetju, kljub vsem drugim na-

siljem in nezmožni komunalni politiki. In vendar sme goriško prebivalstvo ravno tako zahtevati, kakor tridentsko, da tudi njemu zasije enkrat lepša bodočnost, in vendar je danes nad vse lahko tudi v Gorici uveljaviti pravico. Zakaj mora laška ljudska stranka biti brez zastopstva v mestnem svetu, zakaj mi Slovenci. Včasih je pač klerikalna stranka pojmovala zahteve pravilnosti, danes so pozabljene. Zakaj, za katero ceno? — Ali sega mar krščanska pravico tako daleč, da oprošča tlačenje, krivičnost in sedanji pogubonosni sistem na magistratu? — Ali pa je nacionalna slepa strast premotila vse? — V Tridentu se je končal proces kaznovanja grehov laško liberalne stranke, v Gorici je načel. Dva Nemca sta glasen znak konca neomejenega gospodarstva, trije Mazziniani le še podpirajo ta znak — ali zakaj ne bi bil konec! Zakaj se ne bi smela odahnuti Gorica!

V korist lastne stranke, v procvit mesta in v znamenju pravilnosti bi moral skleniti goriški deželni zbor razumni volilni red. Danes je to mogoče — noben razsoden in pošten človek ne more temu ugovarjati. Vsi bi prišli potem do svoje pravice, dočim smo sedaj vsi brezpravni. Laška ljudska stranka pa se naj odloči, če pojmuje pravilnost tako, kot njena somišljenka na Tirolskem, ali pa drugače.

Poudarjamo pa, da podpiramo mi Slovenci boj za proporc z vso silo. Kdor je pameten politik, skrbi še začasno za njemu koristne stvari, kdor pa je slep, pa ne vidi, kakopot ima naravni razvoj, in ta bo zvonil po toči. Pridejo še časi, ko bomo mi naprošeni za proporc — tedaj pa morabit tudi nas ne bo na odziv. To si naj zapomnijo neki ljudje.

Gorica in Trident. Ali v znamenju Tridenta — proseh Gorice in dežele — ali pa propadanje vsega mesta. Tudi to si naj zapomnijo današnji deželni gospodarji.

»Dokument slovenske sramote«. Posl. Fon je hodil z dobrim uspehom v šolo kranjske SLS. To se mu mora priznati. Kakor so oni napovedovali skozi mesece velikanska razkritja o škandaloznem ljubljanskem mestnem gospodarstvu, tako odkriva v bombastičnih besedah posl. Fon »dokument slovenske sramote«, ki da so jih zakrivilo goriški samostojni poslanci. V enem ko v drugem slučaju so morali obmolkniti SLSovci, v enem ko v drugem slučaju so si priborili le blamažo in dvomljivo čast obrekovalcev. Poglejmo si torej te »dokumente slovenske sramote« malo podrobneje. Poslanec Fon govori sicer v začetku v uvodu o dokumentih (v množini), na koncu pa navaja le en dokument. Cisto za na konec je prihranjeval ta dokument, da bi tako učinkoval z vso silo. In res učinkuje silno, le da v drugi smeri, kakor pa je želel posl. Fon. Čujte in strmite Goričani, kako sramoto so storili slovenski samostojni poslanci našemu narodu. Glede rabe slovenskega in laškega jezika v deželnem odboru ostane vse pri starem. Slovenski spisi se rešujejo slovensko, laški pa laško, notranji jezik pa ostane laški. Priznamo, da bi bilo nad vse lepo in častno za nas, če bi bil notranji jezik slovenski. Ali s pobožnimi željami nam je, predragi gospod svetnik, presneto malo pomagano. Od kedaj pa velja ta računaka novost, da je 2 več ko 3, gospod branitelj slovenske časti? Kako pa si vi predstavljate to, da bi laški odborniki glasovali za slovenski notranji jezik. Gospod Fon, vsak dan se bomo spominjali hvaležno Vašega imena, če dosežete Vi, da bo le en sam laški odbornik glasoval za odpravo laškega notranjega jezika. — Pa gospod Fon, če Vas še tako skeli ta dokument slovenske sramote, kje ste pa bili tedaj, ko je bil že leta in leta v rabi zgorajšnji sklep. Saj ste tudi že takrat bili poslanec in je bila že takrat vaša prokleta dolžnost, da nastopite proti takemu sramotljivu Slovencev. In takrat bi imeli lahko večji uspeh, ker je bila Vaša stranka del deželnozbornske večine in je imela zato čisto drug vpliv, ko pa samostojni poslanci, ki so ravno zato, ker hočejo nekaj doseči, za enkrat še izven delovne večine. In vse to dobro ve poslanec Fon in vendar piše o dokumentih slovenske sramote. Kako naj zaznamujemo tako početje! Ekspozitura kranjske SLS deluje pač v duhu centrale.

»Zemljiški davok naj bi se kar opustil!« Tudi to je ena Fonovih modrosti. Seveda takoj se naj opusti in še drugi davki naj odpadajo, sploh, proč z davki — ali gospod Fon, kako bi pa bilo potem z vami! Take demagogije so nečedne in nevredne voditeljev, pa čeprav vodijo le malo ekspoziuro, še nevednejše so pa za — sodne svetnike.

Delovanje deželnega odbora je pod kritiko, celo deželni odborniki so mnenja, da ne gre to več naprej, — pravi posl. Fon. Bo že res, če pravi to on. Ali zakaj pa ne pove še vzrokov, ko že vse tako dobro ve, zakaj ne deluje deželni zbor. Naj raje malo stopi k svojim somišljenikom, laškim klerikalcem, in naj onim pridiguje malo o krščanski toleranci, o pravilnosti in drugih rečeh in imel bo več zasluženja, ko s svojo neodpustljivo demagogijo. Uspeha sicer ne bo imel, ko ga tudi takrat ne bo imel, ko bo skušal na Goriškem zopet priboriti državnozbornski mandat. Da pa bodo tudi takrat njegovi demagogični izbruhi brez uspeha, tudi za to poskrbimo.

Vedno huje so si v laseh Italijani radi volitev v Legin odbor. Včerajšnja »Eco« prinaša že razne dopise proti mazzinianskim golobradcem. Nas seveda ta njihov prepričav nič ne briga in naj izvolijo Lahi Petra ali Pavla v odbor, ker itak dobro vemo, da bo delovala tudi v naprej »Legia Nazionale« v isti barbarski smeri, ko sedaj, da namreč vzgojevala renegate.

Obrtno-nadaljevalna šola v Solkanu se zaključi dne 28. junija 1914., ob 11 predpoldne. S sklepom šole je združena razstava šolskih izdelkov.

Ložice. Solska mladina priredi dne 21. t. m. veselico ob 4 popoldne z zelo zanimivim sporedom.

Porotno zasedanje se prične v ponedeljek. Obsega le eno razpravo in sicer proti očetu, ki je spolno zlorabil svojo lastno nedolžno hčer in jo pri tem še inficiral z boleznijo. Obtoženca bo zagovarjal dr. Tuma. Razprava bo tajna.

Glasbena šola »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici zaključi šolsko leto v nedeljo, 28. junija ob 10 predpoldne z javnim nastopom posameznih učencev. Opozarjamo na to produkcijo vse, ki se zanimajo za izobrazbo naše mladine, in tudi vse tiste, ki se zanimajo — premalo. Starši učencev imajo tu prilike opazovati napredek učencev različne starosti in nadarjenosti. Vstop je prost. Sporedi bodo na razpolago pri vohu v dvorano po 10 vinarjev. Prosi se, da je med proizvajalninarjem točk tiho in mir.

Telovadno društvo »Sokol« v Mavhinjah priredi v nedeljo, 28. t. m. svoj III. javni telovadni nastop v Mavhinjah na Sokolskem trgu.

Školtije pri Divači. Dne 28. junija t. l. priredi bralno in pevsko društvo »Reška Vila« svojo prvo poletno veselico, ki se bo vršila na velikem prijaznem dvorišču g. Ivana Dujca (Loka). Začetek veselice ob 3.30 popoldne. Na sporedu so razne pevške točke in znana J. Stokova burka »Ne kliči vraga«. Med sporedom in k plesu, ki bo trajal pozno v noč, bo svirala proseška godba. Ker je društvo še jako mlado, zato pričakuje podpore s tem, da poseti čim več ljudi našo prireditev ter tako okrepi društvo. Za zunanje goste so pa tudi zveze z vlaki do Divače in nazaj zelo ugodne. Oni, ki pa niso še videli bisera našega Krasa, naj prihitite ta dan sem, ker se jim nudi ravno sedaj lepa prilika. Vsem dobro došli! V slučaju slabega vremena se bo vršila veselica drugi dan, na praznik sv. Petra in Pavla, 29. t. m.

Ljubitelji prirode ne bodo zamudili priti danes popoldne v Komen, kjer bo imel »Sokol« svoj I. javni nastop na krasnem travniku z imenom »Pristava« blizu vasi. Sedaj, ko se nahajajo travniki v najlepši cvetni oedeji, ko je gozd najbolj ozviljen, je izlet na deželo poč najljepša nedeljska zabava. Meščani! V nedeljo v Komen, da se navzitate našega zraku, in da se vam oživi pogled po naših travnikih. Za prazne žolodce bo v obilici in po običajnih cenah preskrbljeno v paviljonih z mrljimi jedliti ter s pristno kraško kapljico, teranom, pivom itd. Tudi za abstinence bo preskrbljeno. Torej na svidenje pri nastopu komeškega »Sokola«!

Hočemo samoslovenskih napisov! — V Cerknem stavi država novo uradno poslopje za sodnijo in davkarstvo s približnim stroškom K 150.000. Izgradba, ki jo je prevzel in izvršil domači zidarski mojster Kacin, stoji tik pred kolovadacijo. Izvršiti je le še nekaj podrobnosti — med temi tudi napisne table pri posameznih uradih, hodnikih in sobah. Podjetnik je dal napraviti slovensko-nemške napise, kar pa je v Cerknem nedopustno. Povdarjati je, da je cerkljanski sodni okraj skozi stoletja izključno slovenski in da tudi pri zadnjem ljudskem štetju ni bil izkazan v vsem sodnem okraju niti eden Nemec, Italijan, ali pripadnik h kakih drugi slovenski narodnosti. Tako narodno čistih in enotnih sodnih okrajev je zelo malo najbrž v vsej državi. Zato pa pritičejo tudi na sodnijsko poslopje samo slovenski napis — vsako drugo označenje je krivično in izizzivalo za ves sodni okraj. Iz tega razloga je odločno odkloniti nameravane slov.-nemške napise. Toda najlepše šele pride! Stavbeno vodstvo ima v rokah baje zagrozen Italijan, inžiner Geier, in ta je zabičal podjetništvu, da mora postaviti nemško-slovenske napise, kakršne je isto sedaj že naročilo. Ta vest je vzbudila veliko ogorčenje, kar je popolnoma umljivo — saj več nesramnosti si je že težko predstavljati! Zakaj ni odredil inž. Geier, da se pred slovenskimi napisi napravijo tudi italijanski in recimo — kitajski?! Saj je vendar ravno v sodnem okraju prav toliko Italijanov in Kitajcev, kolikor Nemcev. Ali pa morda sega nemško-italijanska zveza preko Pule, Trsta in Gorice tudi v naše gore? Ali naj išče naš človek pravice tam, kjer ga že pri vohu vdarja justica s pestjo v obraz? V tej stvari se je obrnilo cerkljansko županstvo in obe politični društvi v Cerknem naravnost na namestnika princa Hohenlohe in ga prosilo, da odvrne krivico, ki jo hoče izvršiti stavbeno vodstvo na vsem sodnem okraju, ter odredi, da se postavijo samoslovenski napisi, s čemer bo zadoščeno pravilnosti in utrjeno zaupanje ljudstva do državnih uradov.

Na c. kr. slovenski državni gimnaziji v Gorici se bodo za prihodnje šolsko leto 1914/15 novi učenci za prvi razred vpisovali v četrtek, dne 2. julija ob 9—12 dopoldne; sprejemni izpiti se bodo vršili isti dan in v petek dne 3. junija popoldne ob 3. ure naprej. Učenci naj prineso s seboj krstni (rojni) list in obiskovalno izpričevalo ljudske šole.

Ravnateljstvo c. kr. slov. drž. gimnazije Gorica, dne 18./6. 1914.

Dr. Bežjak, ravnatelj.

Iz Solkana. V pojasnilo na dopis iz Solkana, objavljen v Vašem listu z dne 13. t. m., prosimo, da objavite sledeče: Cvetlični dan v prid ljudski knjižnici podpisane čitalnice se je priredil iz resnične potrebe. Kljub temu, da je knjižnica precej obširna, primanjkuje zlasti v največjem času, vsled naraščajočega zanimanja, še neprimerno

dosti čtiva. Gospodu dopisniku, ki misli, da pozna tako dobro čitalniške razmere, bi moralo biti znano, da je knjižnica izgubila obč. podporo. Radi tega se je priredil cvetlični dan, ki je g. dopisnika tako razburil. Koliko je Čitalnica žrtvovala v tem letu iz lastnega dela, da to zve na prih. občnem zboru. Gosp. dopisnik očita čitalničnemu odboru zahrbtnost, češ, da je čitalnica s svojo prireditvijo prehila CM podružnico. CM podružnica v Solkanu obstoji že nekaj let. Ako je torej CMD sprejela cvetlične dneve v svoj načrt in jih določila za svoja sredstva, prašamo g. dopisnika, zakaj ni poskrbel, da bi se solkanska CM podružnica okoristila s temi sredstvi?! Zakaj ni on v svoji vnemi in gorečnosti celo prehitel novejšo določbo CMD in zastavil ves svoj vpliv v to, da bi podružnica priredila od leta do leta in tudi letos cvetlični dan?! Ako ste pa bili, g. dopisnik, morda celo v odboru podružnice, prašamo: zakaj ste lani in letos dremali?! Ako niste ničesar ukrenili, ni mogla čitalnica ničesar prehiteti. Čitalnica niti od daleč ne misli na to, da bi CM podružnici delala konkurenco. Naravnost drzno pa je očitanje, da smo mi vrgli g. Tomaža Juga s predsedniškega mesta. Da se prepriča o neresničnosti te trditve — naj pride g. dopisnik v čitalnico čitat zapisnik, naj pogleda na imenik članov in videl bo, da je g. Tomaž Jug časten član društva in da se je sam odpoval čitalniškemu predsedstvu, kar mu lahko potrdi g. T. Jug tudi sam. Kar se tiče neslanih o-pazk o pobiranju članarine po požrtvovalnih dekletih, mu bode povedano, da si je znala čitalnica pomagati, ko njega še bilo ni in njegovih nasvetov. Sicer naj se pod take dopise podpisuje če je že tako prepričan o svoji pravici sodbi. S tem nam da prilika, da se prepričamo, ali je sam vršil svojo društveno dolžnost, toliko v čitalnici, kolikor CM podružnici. — Odbor Slovenske Čitalnice v Solkanu.

Iz Sežane. Kakor znano, imamo sedaj avtomobilno zvezo Sežana-Opčine-Trst. Poskušnja s starim avtomobilom je pokazala, da se tako podjetje ne samo izplačuje, ampak da je tudi investiran denar plodonosno naložen. Tako bo tudi s tem podjetjem. Dovoljujemo si pa opozoriti slavno upravo, da se zdi potujočim vozniha 1 K Sežana-Opčine malo prevleka. Krone ne plača rad niti gospod, da niti ne govorimo o revnem človeku. Bolje je manjši in gost zaslužek, nego pa večji in redek. Ako bi hotela uprava uvaževati to in znižati vozniho, bo videla, da bo ustrezno občinstvu in — njej. S starim avtomobilom (bodi mi odpusteno, da ga omenjam!) smo se vozili za 50 vinarjev, t. j. za polovico manj nego sedaj. Ako se vozim z vlakom na Opčine, me stane 40 vinarjev, v Trstu pa 1 K 60 v. Torej z avtomobilom na vsak način več. Pritožbe je slišati tudi glede ustavljanja avtomobila. Sežana je dolga nad 1 km in kdor se h-če peljati z avtomobilom, mora iti do skrajne točke Sežane, oziroma do cerkve. Ne jemlje se torej ozira na Gradišče, na glavno ulico in na postajo. Tudi bi morali gostiničarstva zveza, občina in to p. djetje boljše skrpeti za reklamo, kajti korist od tega podjetja imajo vsi skupaj. Dogovor v ta namen ne bi škodoval. Sklepamo v nadi, da bo uprava upoštevala tu izražene želje in nasvete. Dolžnost občinstva pa je, da podpira to podjetje, ker: čim več prometa s tuji, tem več blagostanja.

Vesti iz Istre.

Deželnozbornske volitve v Istri.

PAZIN 20. (Izv.) Rezultat včerajšnjih deželnozbornskih volitev v volilnem razredu kmetskih občin je sledeči:

I. volilni okraj (poreški): izvoljeni laški liberalci Apollonio, Corazza in Dapas z veliko večino.

II. volilni okraj: izvoljena Matej Škerbec in Josip Valentič.

III. volilni okraj: oddanih veljavnih glasov 895; izvoljena dr. Ivan Poščič z 893 in prof. Josip Ribarič z 885 glasovi.

IV. volilni okraj: izvoljena dr. Trinajstič Dinko in Grašič Josip, ki sta dobila 2136, Italijani 22, socialisti 32 glasov.

V. volilni okraj: izvoljena Červar Šime in Sancin Ivan, ki sta dobila okoli 1800, Italijani pa okoli 400 glasov.

VI. volilni okraj: izvoljena soglasno dr. Zuccon Ivan in Kirac Luka. Dobila sta 926 glasov.

VII. volilni okraj: izvoljena soglasno Andričič Anton in Haračič vit. Ambrož.

Iz Roča. Dopisnik v 133. št. »Edinosti« mi hoče dokazati, da delujem proti narodnosti. Vzdignil je petkrat svoj kol, a mahnil vsakokrat mimo mene. Zato mu odgovarjam po vrsti na vsako točko: 1. V Roču ni Legine godbe, marveč »Corpo musicale«. To glasbeno društvo je prišlo povodom otvoritve moje gostilne na postajo, kakor vsako leto poprej, ko je še moj oče imel gostilno, na majniški izlet. Naročil jih nisem in plačal tudi ne. Znijmo so prišli tudi drugi Ročani, kakor vedno ob nedeljah in vsem sem postregel kot gostilničar za pošteno plačilo. Saj menda drugi slovenski gostilničarji ne mečejo laških gostov iz gostilne. — 2. Če mi svak, ki je Italijan, prireja zabavo, mu jaz tega ne morem braniti. Nikdar pa ni bilo v moji hiši take zabave, nikdar se jaz take nisem udeležil, še manj pa sodeloval. — 3. Imejte toliko poštenja in povejte, da je bila moja žena vdova, ko sem jo poročil, in ne recite: deco svoje soproje — ampak tudi svojo deco Gastona, Vando, (za boga, to vendar niso laška imena) in Ereno (te pa ne poznam) vzgaja v italijanskem duhu in pošilja, »da bodo boljše v

Napad na vojaško stražo. V Soudershausnu je ustrelil neznan napadalec trikrat na vojska glavne straže. Zadel ga ni nobena kroglica. Preiskava je dognala, da je streljal napadalec iz okna neke sosednje hiše. Napadalec še niso dobili.

Ali se sme prisiliti časnikiarja k pričevanju? Na časnikiarskem kongresu v Kodanju se je razvila tudi zelo živahna, obsežna in zanimiva debata glede vprašanja, če se sme prisiliti časnikiarja k pričevanju v zadevah, o katerih je informiran uradno potom svoje službe. Končno je bil sprejet predlog, da se pozove vse časnikiarske zveze, da odločno vplivajo na zakonodajne oblasti, da se popolnoma odpravi prisilno pričevanje časnikiarjev.

Nesreča pri otvoritvi letalne postaje. V nedeljo so slovesno otvorili novo letalno postajo pri Deutsch-Eglauvu. Po končani slovesnosti je odpovedal motor nekoga dvokrovnika, ki se je vračal domov. Letalo je bilo komaj 2 metra visoko. Pred padcem je zadel propeler nekoga 10letnega dečka in mu popolnoma odbil roko in ga poškodoval na glavi. Tudi neka ženska je smrtno nevarno ranjena. Letalci so ostali nepoškodovani.

Velika nevihta — 6 oseb mrtvih. V Londonu je razsajala v nedeljo strašna nevihta, ki je napravila ogromno škodo. V predmestjih je ubila opeka in kamenje, ki je letelo raz streh, 6 oseb, nebroj oseb pa je več ali manj težko ranjenih.

Novi zakladi radija. V starih premogokopih v Indiji in sicer v okraju Sayar so našli plast smolnate svetilice, ki vsebuje, kakor je pokazala natančna analiza, 83 odstotkov uranija. Avstrijska svetilica, s katero je delal znani Curie, vsebuje samo 56 odstotkov. Najdena plast svetilice je precej obsežna, največji kosi čiste svetilice tehtajo do 36 kg. Na predlog geološke deželne uprave se je odpejal iz Kalkute v Sayar zastopnik vlade s komisijo, ki bo preiskala novo najdbo.

Kolesarstvo in boksanje v olimpijskih igrah. Kongres za olimpijske igre, ki zboruje že več dni v Parizu je sprejel med olimpijske igre soglasno kolesarstvo in z velike večino tudi boksanje.

Požar v ladjedelnici. V Kingstowu je pogorela skoro cela ladjedelnica. Zgorela sta tudi dva parnika in več manjših ladij in čolnov. Škoda znaša več milijonov. Kako je nastal ogenj še ni znano.

Trčenje vlakov. Pri Worcesteru na Angleškem je trčil ekspresni vlak v neki lokalni vlak. Sunej je bil strahovit. Obe lokomotivi ste skočili s tira in sta popolnoma razbiti. Izpod razvalin so potegnili oba strojnika in kurjača smrtno ranjena. Več potnikov je težko in lahko poškodovanih.

Določbe za tovarniško delavstvo v Švicji. Te dni je sprejel narodni svet v Bernu zakon glede tovarniškega delavstva. Zakon temelji na kompromisu med industrijanci in med delavstvom. Določa se med drugim deseturni dnevnik, omejitve nočne in nedeljske službe in določa starost za sprejem v tovarniško delo. Pod 14. letom se ne sprejme nikogar in za nobeno še tako lahko delo. Nočne službe ne smejo opravljati ženske in tudi ne moški, ki še niso 18 let stari. Zenskam v otroški postelji se mora dovoliti osemtedenski dopust.

Za ruske ekspedicije. Ruska državna duma je dovolila 480.000 rubljev za ekspedicijo, ki bo imela namen poiskati izgubljene ekspedicije Sjedova, Brusilova in Rusanova.

Turški roparji in sicer takozvana Rābuberberjeva četa, ki gospodari v Carigraski okolici kot znane kalabreške roparske čete v Italiji je vjela angleškega kmetijskega inženirja Tacka. Zahtevala je zanj ogromno odškodnino. Po dolgotrajnih pogajanjih so roparji izpustili Tacka proti odškodnini 1800 funtov šterlingov, katere je plačala njegova družina.

Nov avlatski rekord. Ruski aviatik Cikorški je dosegel nov svetovni rekord. Dvignil se je iz sredine mesta s 10 pasazirji in je dosegel v 1 uri 26' 11" višino 2000 m. Polet se je izborno posrečil.

Tekmovalni polet okoli zemlje. V zvezi s svetovno razstavo v San Franciscu, ki bo l. 1915 priredi vodstvo razstave tudi tekmovalni polet okoli zemlje. Vodstvo je razpisalo za to znamenito tekmo darila v skupnem znesku 150.000 dolarjev, katere je že naložila v neki banki v New-Yorku. Start in cilj tekmovalcev bo v razstavi.

Dvajsetletnica olimpijskih iger. V ponedeljek se je otvoril v Parizu mednarodni kongres povodom dvajsetletnice obnovitve olimpijskih iger. Za predsednika je bil izvoljen knez Otokar Windisch-grätz.

Avtomobilska nesreča. Na cesti med Dobresom in Mnižkom se je prekucnil avtomobil tovarnarja Boudija iz Prage. Nesrečo je povzročil neki neroden kolesar, kateremu se je avtomobil unikal. Vsi potniki so prišli pod avtomobil. Sofer in tehnik Kurz sta vsled poškodb kmalu po nesreči umrli, tovarnar Boudy in ostali pa so lahko ranjeni.

Alkohol v norveški armadi prepovedan. «Frankfurter Zeitung» poroča iz Kristianije: Norveški državni zbor je sprejel v četrtek s 85 proti 29 glasov zakon, s katerim se prepoveduje oficirjem in moštvu v armadi in mornarici uživanje alkoholnih pijač.

Porotno sodišče.

Dve pravcati sraki pred porotniki. Pravzaprav je ostala pred porotniki ena sama sraka, ker je sodišče, kakor smo že

včeraj poročali ločilo postopanje proti Ivanu Kreljevi od postopanja proti Ani Turšičevi ter je bila Kreljeva izpuščena v svobodo. To je bilo v zaključku predvčerajšnje dopoldanske razprave, a v popolnanskem nadaljevanju razprave je bil naprej zaslišan kakor prič

Priča Josip Nardini, ravnatelj zemljeknjižnega urada, sedaj v pokoju, je povedal, pred preiskovalnim sodnikom, da je Ana Turšičeva ukradla pri njem novčariko, v kateri je bilo 5 kron denarja, steklenico olja, par hlač, 3 kilograme kave in celo eno svečo. Ker ni Nardini prišel osebno na razpravo, je bila prečitana izjava, ki jo je podal pred preiskovalnim sodnikom.

Priča Ema de Bisogni je povedala, da ji je Turšičeva ukradla ročno torbico, v kateri je bilo 5 kron denarja.

Slednjič je prišel na vrsto prič Josip Gaspardis, ki je trdil, da je Turšičeva pri njem ukradla raznih predmetov v skupni vrednosti kakih 4000 kron.

Priči Roman Gaspardis in Ana Kocijancič sta potrdila, da so bili res iz Gaspardisovega stanovanja ukradeni vsi oni predmeti, ki jih je bil prej navedel Josip Gaspardis.

Slednjič je branitelj dr. Zennaro predlagal, naj bi obtoženko izročili dvema psihijatričnima ijudencema v preiskavo, a je sodišče ta predlog odklonilo. Bila je ura poldevetih, ko je predsednik potem, ko je prečital razne spise, prekinil razpravo do včeraj zjutraj ob 9.

Včeraj zjutraj je pa sodišče stavilo porotnikom tri glavna vprašanja, in sicer I. glavno vprašanje, če je obtoženka kriva zločina v obtožnici navedenih tatvin, II. glavno, če je kriva prestopka goljufije za znesek pod 200 kron, in III. glavno, če je kriva prestopka proti izgonu.

Ko sta govorila državni pravdnik in branitelj, je predsednik reasumiral vso razpravo, nakar so se porotniki umeknili v svojo posvetovalnico. A ko so se vrnili v dvorano, je njih načelnik g. Ruzzier, prečital pravorek, s katerim so porotniki odgovorili na I. glavno vprašanje s 3 »ne« in 9 »da«, a od teh 5 glasov za znesek preko 2000, a 4 glasovi za znesek pod 2000 in preko 200 kron; na 2. glavno vprašanje z 10 »ne« in 2 »da« in 3. glavno vprašanje z 12 »da«.

Sodni dvor je po kratkem posvetovanju izjavil, da pravorek ni jasen in da je sodišče sklenilo staviti porotnikom še eno dopolnilno vprašanje, če namreč iz zaprtih prostorov ukradeni predmeti znašajo več, ali manj nego 50 kron.

Porotniki so morali še enkrat v svojo posvetovalnico, a vrnili so se kmalu v dvorano. Njih odgovor na to novo vprašanje se je pa glasil: 9 glasov za znesek preko, a 3 glasovi za znesek pod 50 kron. Na podlagi tega pravoreka je sodišče obsodilo Ano Turšičevo na tri leta težke ječe.

Deželno sodišče.

V obrambo Benedikta Pečarja.

Na razpravi proti Benediktu Pečarju, ki je prvega majnika v samoobrambi ranil z nožem laškega napadalca Morterro, je Pečarjev branitelj dr. Jos. Mandić podarjal, da obtoženi Benedikt Pečar priznava v polnem obsegu svoje dejanje.

Berlitz School. Odlikovani zavod za poučevanje jezikov. Francosko, hrvatsko, slovensko, italijansko, angleško, nemško, rusko, španško in ogrsko. Podučujejo vseučilišni profesorji. Vsako sredo ob 6 uri zvečer brezplačne konference v francoskem jeziku. Poizkusni pouk brezplačen. Novo ravnateljstvo. Različni pobojški. — Ravnatelj dr. Charles Viellemar, Trst, Corso št. 25, I.

Za informacije in lekcije od 8 zjutraj do 9zvečer.

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPORITELN PODRUŽNICA V TRSTU via del Ponterosso 5. — via Nuova 15. Vloge na knjižice 3/4 1/2 1/4 po odpovedi in na tekoči račun 3/4 1/2 1/4 0 nemo roku. Stalne vloge in vloge po tekočem računu po dogovoru najugodnejše. VADJE in KAVCIJE — MENJALNICA. Uradne ure od 9. — 12. dop. in 2. — 5. pop.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke razpisujeta po najnižjih cenah Jugoslovanska razpisovalna R. Stermecki v Celju 302 Štajersko. Mite po glavn. kustr. cenik čez več ti. o.č. stvari, kateri se vsakemu poklje zastoj. Pri naročilih in Srbije, Bulgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Advertisement for GASTRICIN medicine, featuring a circular logo and text describing its benefits for stomach ailments.

Advertisement for Josip Spechar - Trst, featuring a large logo and text about clothing and accessories.

Advertisement for TURUL shoes, highlighting their quality and variety.

Advertisement for Angelo Renier, Rojan 2, offering various services.

Advertisement for D. KORSANO, a specialist in various medical conditions.

Advertisement for Veliko skladišče klobukov, offering a wide range of hats.

Advertisement for Krizmancic & Brescak, featuring a large logo and text about their products.

Advertisement for A. Laurenčič, Trst, offering various goods and services.

Advertisement for Fratelli Rauber, offering various goods and services.

Advertisement for ARTURO MODRICKY, offering various goods and services.

Advertisement for dr. Hinko Dolenc, offering various medical services.

Advertisement for JOSIP STRUCKEL, offering various goods and services.

Advertisement for Dr. PEČNIK, offering various medical services.

Advertisement for UMETNI ZOBJE, offering dental services.

Advertisement for Leopold Kuret, offering various goods and services.

Advertisement for Dr. D. KARAMAN, offering various medical services.

Advertisement for Mirodilnica Mario Ferlin, offering various goods and services.

Advertisement for Med. Dr. Karol Perničič, offering various medical services.

Advertisement for HENRIK PREUER, offering various goods and services.

Advertisement for Dr. HORVATH, offering various medical services.

Advertisement for FR. P. ZAJEC, offering various goods and services.

Advertisement for Josip Petronio, Trst, offering various goods and services.

Advertisement for Frambois, offering various goods and services.

Dvakrat je z nožem ranil Pavla Morter- ro. Zakaj ga je ranil? V tem odgovoru tiči jedro zagovora, obenem podlaga raz- sodbe. Benedikt Pečar je težko poško- doval svojega italijanskega nasprotnika, ker so tako hoteli drugi — pojavi izven področja njegove individualne volje. Pe- čar je žrtev dogodkov I. majnika in do- godkov na trgovski šoli Revolteili. V Pe- čarju se zrcali del one psihologije mno- žice, ki je pretresla množico in nje ga sa- mega. Ne iščimo v Pečarju krivca! Išči- mo jih drugje! Tukaj je branitelj segel na politično polje, dokazuje, da so odgo- vorni in neodgovorni element v italijan- skem taboru cele tedne s svojim ščuva- njem in podpiranjem pripravljali do- godke. Znani so nam dogodki na šoli Revolteili. Moralo je priti tudi do izgrediv I. majnika. Kdo jih je hotel imeti? Mirni slovenski delavci so stopili na tržaške ulice, da manifestirajo kot nacionalna ce- lota svoj delavski praznik. »Independent« in z njim drugi italijanski časopisi so pa hoteli drugače. Vsul se je dež kamenja na slovenske delavce, vihtele so se pa- lice po zraku. Civilizacija v obliki raz- bitih pacif je slavila svoje orgije. **Benedikt Pečar in njegovi tovariši so se mo- rali braniti, to je sedaj, v tej pravdi, jas- no.** S tega psihološkega, splošnega stali- šča morajo sodniki presojeti današnji slu- čaj. Duhovi so bili razsvetli. Pečar je imel čast pripadati svojemu narodu, vsaka kri- vica storjena njegovim tovarišem je bila krivica njemu samemu. Toda — je li se je Pečar v resnici branil? Tukaj je dr. Mandić natančno pretresal vse pravdne podatke. »Dva c. kr. redarja in priča Ži- vic,« je vzkliknil govornik, »so pod pri- sego potrdili, da je Pečar ranil nasprotni- ka šele potem, ko ga je bil le-ta udaril s palico po glavi. Je li to silobran? Po- mislite na ogroženi položaj na Velikem trgu! Pomislite, da je bil malo prej Mor- terra udaril tudi obtoženčevega tovariša — Živca. § 2, točka g k. zak. pravi: »da brani sebe ali svojce...« Pečar je iz tega razloga moral rabiti orožje. Toda, če je Pečar prekorajčil meje silobrana, naj se ga obsodi v smislu § 335 k. z. — Bran- itelj je nadaljeval, češ, da ne ve, da li bodo tudi sodniki tega naziranja. Vseka- kor, ako smatrajo, da je obtoženec zak- rivil čin obtožbe, naj bodo blagega srca. Pečar je ravnal iz idealizma, iz plemenit- tega, socialnega nagiba. Čast mu! On, dr. Mandić, ki ga ni mogel zagovarjati na prvi razpravi, ker je bil odsoten, je ponosen, da ga more danes braniti. Pečar zasluži vsestransko uvaževanje. — Pripominjamo še, da je predsednik večkrat prekinil bran- itelja, ko je govoril o političnih dogod- kih.

je nazval **fiziokrat** in to ime se jih drži do danes. Kaj so učili fiziokratje? Vsak individual, vsak poedinec je svobo- den človek, ki naj se mu dopušča, da dela po svojih močeh kakor mu drago in kakor misli, da je zanj najbolje. Interesov posa- meznikov ne zna nihče tako varovati, ka- kor vsak poedinec sam, ter le on more ve- deti, kaj je zanj najbolje in kaj njemu naj bolj prija. Zato ne sme obstojati nobena prepoved, ki bi mogla individuali ovirati, če se je lotil tega ali onega dela. Vsakomur naj se da svobodna roka — *laissez faire laissez passer*: kar hoče kdo storiti, to naj se mu pusti. Če bo dana vsakomur možnost — tako so učili fiziokratje — da zasleduje svojo blaginjo po lastni previdnosti, potem je naravna posledica, da se v praktičnem go- spodarstvu doseže največja harmonija raz- ličnih družabnih sil. Svoboda vsakomur: to šolo imenujemo **gospodarski liberali- zem** ali pa tudi **individualistični**. Dejali so, da delujejo v gospodarskem življenju po- sebne notranje sile, ki izrednaujejo vse nasprotujoče si interese. Treba je samo, da se teh sil pri njih razvoju ne ovira z zakopom ali prepovedjo. Kaj so prezrli pri svojem individuali- stičnem principu, o tem govorimo neko- liko niže. Važno je sedaj za nas, da je ta fiziokratska doktrina z izbruhom prve francoske revolucije prišla do popolne praktične veljave. Novi zakoni niso odpravili samo tlačan- stva na deželi, da more delati kmet vsak po svojem interesu, niso odpravili samo ampak prepovedali so tudi v bodoče vsako združenje kakršnekoli gospodarske skupine. Kakor so dejali tedaj: »za večne čase«. Vsako koaliranje med mojstri, de- lavci ali drugimi stanovi je bilo strogo zabranjeno. Ta zakon je prišel v veljavo na Francoskem leta 1791. Podobna šola se je razvila nekoliko let kasneje pod francoskim vplivom — tudi na Angleškem. Angleška vlada je bila do srede minu- lega stoletja popolnoma v rokah lordov in podobnih bogatašev, ki so posedovali vsi velika zemljišča, na katerih je bil kmet le najemnik, »farmer«. V njih inter- esu je torej bilo, da so postavili na vse uvozno žito visoko carino, ker so se s tem iznebili neljube tuje konkurence. Proti temu paragrafu, ki je kruh vsako leto znat- nejše podraževal sta ustanovila dva moža Cobden in Bright (izg. Brajt) leta 1838 ve- liko ligo proti pšeničnemu zakonu »Anti- corn—laso-league«. Žito, ki prihaja v An- gliji v poštev, je le pšenica, ker Angleži ne jedo drugačnega kruha. Okolu te lige, katere ustanovnika sta Živela in delovala v največjem angleš- kem in industrialnem mestu Manchester (izg. Měncestr) se je zbrala mogočnja ekono- mična šola, ki je dobila kmalu ime **menčestrski**. Leta 1846 je padel zakon o carini na žito. Liga se je razšla, vpliv men- čestrancev s tem ni izginil. Po prvem velikem angleškem nacional- nem ekonomu Adam Smithu, ki je živel nekaj časa v Parizu, kjer je prišel v osebni stik s francoskimi fiziokrati, je prišla in- dividualistična doktrina v Britanijo in se razvila v angleški gospodarski liberali- zem. Enako fiziokratom so zahtevali menč- strjanci, absolutno gospodarsko svobodo posameznikov. V teoriji kakor v praksi naj velja francoski *laissez faire laissez pas- ser*. Zakaj se je ta struja, h kateri so se pri- števali v prvi vrsti vsi tedanji angleški to- varnarji, tako energično zavzemala za tako svobodo, zakaj je žrtvovala za to propagando toliko denarja, časa in truda? Ena prvih posledic tovarniškega produ- kcijskega sistema je bilo uvedene nočne- ga dela. Stroji so se izplačali najbolje, če so enakomerno tekli noč in dan. Druga ve- ka posledica — tu govorimo le o socialnih — je bila ta, da je mašina omogočila vpo- rabo otrok in žensk v produkciji v tako ogromni meri, kakor ni bilo prej nikdar možno. Zlasti v tekstilni industriji so než- nejše otroke in ženske roke, ki so rahleje in priročneje posegale med nitke, izpod- rinile vse moške dele, tako, da je sedela dostikrat žena s svojimi otroci v tovarni, nje mož pa je opravil doma hišne posle! Delo v tovarni je trpelo za vsakogar Šti- rinajst, petnašt in več ur na dan. Da je po- sledica tako brezmejnega izkoriščanja človeške sile naposled le popolni ruin, so uvideli tudi angleški zakonodajci. Ker se ženska in otrok nista mogla uspešno bran- iti, je posegel vmes zakon. Prvi v letu 1802, ki prepoveduje nočno delo otrok in ne dovoljuje po dnevu daljšega dela od dvanajst ur. L. 1819 je izšel drugi zakon ki sploh prepoveduje delo otrok pod de- vetim letom. Šele leta 1833 je stranka torryjev — ki so bili zastopniki poljedel- skih interesov in zato nič kaj prijazni in- dustriji — izdelala obširen zakon uspešne tovarniške inšpekcije, ki je otroče delo med devetim in trinajstim letomomejil na dnevni osem, delo mladinskih delavcev med trinajstim in osemnajstim letom na dnevni dvanajst ur; nočno delo je bilo za vse te prepovedano. Tovarnarji so naravnost bombardirali vlado z vlogami. V spomenicah so trdili in dokazovali, da mora taka prepoved vso mlado angleško industrijo, ki je postala za vse narodno bogatstvo tako eminent- novažna, naravnost uničiti. Zahtevali so, da naj ostane vse tako, kakor je bilo prej. Vlada je dolgo časa kljubovala. Leta 1844 pa je zopet dovolila delo otrok pričeni z osmim letom do trinajstega, a ne več, nego dnevni šest in pol ur; mladinske delavce je postavila v isto vrsto z odrast- limi kar je imelo za posledico, da so delali mesto prejšnjih osem sedaj dvanajst ur na dan. Prepovedano jim je bilo le nočno delo.

Včeraj je Pečarjev branitelj interveni- ral pri preiskovalnemu sodniku dr. Ulagi in pri dvornemu svetniku dr. Zencoviču, v svrhu, da izpuste Pečarja iz zapora. Upanje je upravičeno, da se zgodi to že v prihodnjih dneh.

Teorija in praksa.
F. L. TUMA III.
Koalicijska pravica.

Čuli smo, da je veljal med srednjeve- škim pomočnikom in mojstrom popolnoma svoboden dogovor glede dela. V social- nem oziru pa je bilo to razmerje nekoliko drugačno. Mojster ni imenoval pomočni- ka svojim delavcem, ampak svojim hlap- cem. Beseda pomočnik Geselle, je nastala kasneje; pred njo in poleg nje je veljala še vedno terminologija hlapcev, Knecht. Kobo- mo govorili o štrajku, nam bo k posledici- cam tega razmerja pripomniti še nekaj besed.

Pomočnik je bil vedno v osebnem stiku s svojim mojstrom, največkrat je živel pod njegovo streho; razmerje je bilo dostikrat celo patrijarhično. Tako je narav- no, da so bili socialni odnosi med njim in gospodarjem služabniški.

Se očitneje je stopilo na dan, ko so se združili mojstri v mogočne zadruge, ime- novane, cehe ali Zempfen, Innungen, Gilden. Svoj čas je lahko upal vsak po- močnik, da nekega dne postane mojster in zato je v upu na bližnje odrešenje lažje prenašal to ponižanje. Ko pa so mo- jstrske cehe sredi štirinajstega stoletja po- stale ekskluzivne t. j., ko ni mogel postati mojster nihče drug, nego tisti, ki mu je dala čeha tako prvolivost, je izgnila po- močniku nada, da postane kaj drugega, nego služabnik do svoje smrti. Mestne oblasti so ščitile mojstre s tem konku- rence. Vsakokrat je bilo treba prositi za koncesijo in to je bilo težje doseči, nego v današnjih časih tiskarsko ali lekarniško.

Tako je veljalo štiri stoletja. Prvi ogelni kamen iz močne stavbe mojstrskih zvez so iztrgali francoski fiziokratje.

Tla so jim pripravile one filozofske struje, ki so jih imenovali kasneje enciklope distične, po veliki zbirki Enciklopediji, v kateri so obravnavali razna vprašanja znanosti in vede. Izšla je leta 1751. Rous-seau in Voltaire sta bila v tej družbi naj- vplivnejša.

Med drugim so učili, da so vsem ljudem pri rojstvu dane enake pravice in da je treba človeku te varovati tudi kasneje. Praktično so izvedli ta stavek francoski revolucionarji, ko so leta 1789 odpravili vsako tlako, vsak privilej in vsak plemi- škni naslov in so tudi svojemu kralju na- deli enostavno meščansko ime »državljan Ljudevit Capet«.

K francoskim filozofom »naturnih prav-ic« je prištevati tudi tiste moče, ki so se sistematično pečali z gospodarskimi vpra- šanji in položaji s tem temelji novi znano- sti politične ekonomije. Sami sebe so ime- novali ekonomiste. Eden sodobnikov jih

Ljubljanska kreditna banka
podružnica v Trstu
Centrala: Ljubljana. Podružnica: Split, Ce- lovac, Sarajevo, Go- rica in Celje. Ulica Caserma št. 11. Telefon: 5-18. Najbolje odprta od 9-12^{1/2} in 2^{1/2}-5. Delniška glavnica: K 8.000.000.— Rezervni zakladi: K 1.000.000.—
Izvršuje najboljše vse v bančno stroko spadajoče transakcije.
Vloge na knjižice obrestuje s 4% netto
(rentni davek plača banka iz svojega).
Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.
Sprejema borzna naročila za vse tu- in inozemske borze
Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

M. Aite nasledniki
Trst, ulica Nuova 36—38.
Priporočata cenjenim odjemalcem svoji veli- kanski zalogi vsakovrstnega manufakturnega blaga za pomladno in poletno sezono po naj- nižjih cenah, da se ni bati največje konkurence.
Se priporočata kot Slovenca
O. Milič F. Sušmelj.

Splošna hranilnica v Trstu
Je edini slovenski denarni zavod na Primorskem, ki je upravičen sprejemati hranilne vloge, za katere se zahteva
pupilarna varnost.
Pri Splošni hranilnici vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok.
Vložna obrestna mera 4%: dvakratna kapitalizacija v letu.
NI DAVEK PLAČUJE HRANILNICA SAMA.
Posojila na poslopja in zemljišča po ugodnih pogojih.
Uradi: Via di Torre Bianca št. 41; uradne ure: 9—12; 3—5.

Za pomlad in poletje Samo dobro blago!
Krasne obleke, površniki i. dr. za gospode, dečke in otroke
Lepe, res dobre moške obleke od K 26.— naprej v zelo veliki izbori pri
BOHINEC & Co Trst
ulica Ponterosso 8, vogal ul. Nuova 13
Fine, elegantne obleke, katere izdelujejo najboljši krojači.
Najnižje stalne cene.

Železnato Kina-vino Serravallo
za bolehe in rekonvalescente.
Provroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje tudi organizem
Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po boleznih ojačiti. — Odlikovano z 22 kolajunami na raznih razstvih in z nad 6000 zdravniškimi IZBORNI OKUS. spričevali. IZBORNI OKUS.
Lekarna Serravallo - Trst

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda

Glavna potniška agencija Vincenzo Leban
TRST - Via S. Nicolò št. 1 - TRST
Ustanovlj. l. 1899. Brzjavni: Leban-Trst
Amerika, Kanada, Avstralija, Afrika
Odprema potnikov na vse strani sveta s železnico in z najhitrejšimi parniki čez Ocean na 5 do 6 dni l. s. Francoska črta iz Havre, Cunard-Linie iz Trsta, HoHand Amerika Linie iz Ritterdama, Severo-Nemški Lloyd iz Bremena.

Zobni ambulatorij
Via G. Rossetti 2, vogal ul. Poste
Moderna zobna delavnica. - Umetni zobje po K 4.—. - Zobje na vijak, zlate krone, mostna dela. - Plombir- ranje z materijalom prve vrste po kron 2.— Izdiranje zobov brez bole- klin po K 2. Jamstvo za vsako delo. Urnik: 9—1 in 3—12. — Ob ne- deljah in praznikih od 9 do 12.

LOVRE BULIČ, TRST
priporoča cenj. občinstvu svojo
gostilno „Brioni“
(»Trattoria Brioni«) z vrtno, pripravnim za stanke in zabavne prireditve. Trst, via dell'Istria 16 (v bližini cerkve sv. Jakoba).
Točijo se prvovrstna dalmatinska vina iz Omiša, črno, belo in opolo. Pivo »Adrija«, pelinkovac in marsala ter domača kuhinja in mrzla jedila. Gostilna: via del Rivo št. 9 s prodajo gorinavedenih pilač in mrzlih jedil.

DEJANSKA PIVOVARNA TRST
ADRIA
NAJBOJŠE PIVO!

Josip König
nemški zobotehnik
Trst, ulica San Nicolò št. 18./II.
Sprejema od 10 do 1 in od 3 do 8 pop.

Točne ure prodaje Emilio Müller
najuglednejši in najiz- ješja prodajalca ur v Trstu, via S. Antonio (vogal ulica S. Nicolò).
VELIKA IZBERA
Vozilce, platih, strobe- nih, kakor tudi elek- stih ur vsake vrste.
Ustanovljen leta 1888.

Josip Trampuž
Trst ul. Farneto št. 11
priporoča svojo pekarijo. Večkrat na dan svež kruh.

Zaloga moke vsake vrste iz prvih mlinov.
Vina in likerji v steklenicah. Slad- ščice in biškotini. Postrežba točna.

Odlikovani čevljarski mojster Viktor Schenk
salagatelj obuvala e. kr. del. z orožniškega polještva
priporoča svojo zalogo razno- vrstnega obuvala za gospe, go- spode kakor tudi za otroke.
Prodaja najboljšega voščila Fredin, Glo- bin, cavalier in Cir. Metodovo mazilo.
Trst, Belvedere 32

Tri leta potem je sprejela zbornica lardov pod pritiskom ulice takozv. deseturni bill za vse delavce in določila učinkoviti tedenski delavni čas ženskam na 60 ur.

Kakor v industriji, tako so dobili delo otroci in ženske tudi v rudnikih. Ogloboko pod zemljo so delali otroci pričesni s četrtnim letom osemletni otroci so bili prav vsakdanji prikazani. Seje zakon iz leta 1842 je prepovedal podzemeljsko delo žensk in otrok. (Konec prih.)

S samotnega brega.

Fr. Tuma:
Slovenski odgovor.

Svoje življenje poznamo razmeroma vsi, samo da te groze in sramote doma toliko ne čutimo, ker smo rojeni v njej. Ali toliko more konstatirati tudi najpohlevnejša slovenska birokratiška duša.

S kontrolo konstitucionalnega in parlamentarnega sistema, kakor z dogovarjanji in poskusi sporazuma s svojo vlado nismo prišli nikamor in ne pridemo nikamor. Vse svoje moči žrtvujemo boju za stvari, ki so pri samostojnih in neodvisnih narodih samoobsebi umljive institucije, in kar storé za nas eksekutivni organi avstrijskega organizma iz lastnega nagiba, je namenjeno v našo poglavlje, v naše nazadovanje, v naše ponižanje. Ničesar ne store iz svojega za našo probudo, v naš procvit in našo okrepitev.

Kaj je potem dolžnost naroda, če ga je zapustila lastna vlada; katero pot mora nastopiti, če ga lastna vlada celo pritiska na tak način v temo neznanja nazaj, kakor se to dogaja pri nas? Odgovorili so nam Angleži že pred več nego pol stoletjem: **Nastopiti moramo pot samopomoči!** Kaj razumemo pod tem?

Tako, kakor nas avstrijski zistem nemške premoči smatra samo kot stvar, s katero nima in tudi noče imeti nobenega organskega stika, se moramo postaviti enkrat tudi mi na stališče, kakor da nimamo s tem organizmom nikake notranje zveze.

Nadalje nimamo kot narod samo pravice, ampak tudi dolžnost je resnega in solidnega ljudstva, da se vpraša, kaj z nami Slovenci v slučaju, če pritisnejo zunanji pomembni dogodki na Avstrijo in izpremene na njeni obliki? Nobeni državi na svetu ni obstoj več; to nas uči zgodovina; posebno je aktualno za nas to vprašanje sedaj, ko je že popolnoma gotovo in zanesljivo lahko pričakujemo v prav kratkem času prevratno revizijo našega državnega ustroja. Madžari so spravili stvar v tir, kamen pa je porinila naprej nekakšna Bosna in Hercegovina. Vse visi kakor v zraku in če ugibajo vladne kapacitete o trilateralizmu, se smemo pečati s temi vprašanji prav tako mi Slovenci. Naš narodni obstoj nam mora biti celo dražji in ljubši, nego vse države, kar jih je okoli nas. Narod, ki nima v sebi toliko zdravega organizma, kakor ga ima celo vsaka žival, ne bi bil vreden, da dá količikaj govoriti o sebi. Potem kar poberimo svojo prtljago in hajdi, v prvo bližnjo šulverjanjsko ali legino šolo. Tam nam vsaj odpró oči, da je vsak narod sam sebi najbližji — tudi pride za nas kot narod to spoznanje v tistem kritičnem trenutku, kakor brizgalna, ko je hiša že gorela do tal.

Po drugi strani se moramo vprašati, kaj pa je tisto jugoslovansko vprašanje, o katerem se govori na Dunaju sedaj ravno sto let? Kaj je jugoslovanska zajednica, o kateri sta sanjala že pred več nego pol stoletjem Stanko Vraz in Ljudevit Gaj — in o kateri se tudi še sedaj mnogo govori? Ali ni že nekaterim glavam slovenske reformacije plavalala nekaka jugoslovanska Unija pred očmi?

Ce smo razbistrili ta pojem in posebno preštudirali njegovo razmerje in posledice na nas kot narod, če smo se celo zednili, da ni mogoče ustaviti jugoslovanskega zbliznanja in da je naša bodočnost edino s tem zagotovljena, če se spojimo s bližje z ostalimi tremi jugoslovanskimi plemeni, tako, da postanemo skoraj da eno ljudstvo s podobnimi si narečji a enim pismenim jezikom, tako kakor današnji Nemci — se moramo tudi vprašati, ali bi imela ta cela skupina svojo eksistenco zagotovljeno in na kakšen način pride do take garancije? Tudi če bi dejal doma ta ali oni, da slabše nikjer ne more biti, nego je sedaj pri nas, je vendar ugodnejše, če preskoči kak narod jarek z zavestjo v sebi, da so nova tla močna in široka dovolj, da zgradi na njej tako stavbo, kakor jo smatra primerno za svoje potrebe.

Dvoje različnih osnovnih načel.

Opiraje se na absolutizem, se je avstrijski nemški vladi več ali manj posrečilo, da si je siloma podredila različne narode v tej državi v en organizem. Ali če so tvorili v Avstriji dinastični interesi osnovno načelo, ki je rodilo monarhijo, ni mogla ta vlada prisiliti do tega sosednjih narodov. Le-tem je postalo osnovno načelo novi državi **narodno vprašanje**. Habsburžani so sicer skušali te tvorbe preprečiti, toda obkraj so morali podleči, tako 1859 kakor 1866. Avstrija je izgubila Lombardijo in Benečijo, na severu je morala izstopiti iz Nemške Zveze. Kolikor je imela doslej hiša Habsburžanov na sebi historične tradicije in individualitete, so jo odpravila leta 1859, 1866 in 1870/1.

Ce se nekoliko pogledimo v to, potem nam bo tudi mnogo lažje umeti, kako to, da kar ne more zavladati v Avstriji nov kurz in kakaj ni takega pričakovati v sedanjih razmerah.

Tako, kakor je vzdramil Italijane in Nemce klic po narodnem edinstvu in svobodi, tako je našel ta klic svoj odmev tudi med Jugoslovani, katerih je bilo ob tem času še več nego polovica, pod turškim

jarmom, ki je bil tem hujši, ker ni imel samo političnega in kulturnega, ampak tudi verskega ozadja. Ko je v letu 1853 na cesarskem sestanku v rusko-poljskem mestu Varšavi šlo za vprašanje osvoboditve teh kristijanov izpod turške odvisnosti, je bil sedanji avstrijski vladar odločno proti taki akciji. »Erhebung der Südslaven würde die Ruhe und Sicherheit Oesterreichs gefährden«, so bile cesarjeve besede, kakor nam jih sporoča avstrijsko-nemški historik Heinrich Friedjung, ki ga je imenovalo heidelberško vseučilišče svojim častnim doktorjem.

Ta strah je bil nekoliko upravičen. Friedjung sam pravi: »Es wäre möglich, dass dann die Serben und Kroaten von Oesterreich die Rechte einforderten, welche die Regierung ihnen 1848 in Aussicht gestellt und später schlangweg versagt hatte«. Ta stvar ni bilo tedaj še tako splošno pozabljena, kakor je danes. Ko je bila habsburška dinastija v nevarnosti, da ne izgubi prestola samo na Ogrskem ampak tudi v Avstriji, je obljubila Jelačiću v slovenski cesarski avdienci v Inomostu s pisnom in pečatom neštevilno točk, katerih kratka misel je bila močna jugoslovanska zvezna država s podkraljem Jelačićem na čelu. Vsi vemo, da od teh obilnih točk ni bila niti ena izpolnjena.

Na to je obljubil ruski car za-se in za svojega sina (oba sta že davno mrtva, da na noben način in nikoli ne poskusita omajati avstrijskih slovanskih podanikov v njih udanosti in zvestobi do habsburške dinastije.

Da ima narodna osvoboditev ogenj življenjske sile v sebi, da je torej močan organski pojav, ki ga ni možno neutralizirati z umetnimi medikamenti, dokazuje nadaljni razvoj na Balkanu. Pod najtežjimi okoliščinami so se odtrgale velike narodnostne veje od Turčije in ustvarile samostojne države.

Naravna tendenca vsakega naroda je, da se postavi slej ali prej na samostojne noge, da gospoduje sam sebi in da uravnava svoje razmerje napram sosednjim narodom in državam potom posebnega, v ta namen pooblaščenega zastopnika. Tudi tisti poldrugi milijon Jugoslovancev, kar jih danes še spada pod turškega sultana, se odtrga od sedanje odvisnosti in se pridruži tja, kamor spada: večji del k Bolgarom, manjši h Srbom.

VI. pismo.

Jedro avstrijskega vprašanja.

V nekem skromnem slovenskem dnevniku, ki je bil toliko prijazen, da mi je za časa molega prognanstva odprl svoje predele, za kar se mu na tem mestu javno zahvaljujem, sem priobčil pred nekaj meseci uvoden članek, v katerem se dotikam nekaterih pretehtanih momentov jugoslovanskega vprašanja. Potom svojega ljubljanskega dopisnika se je pečal na to s tistimi izjavjanji še neki zagrebški dnevnik.

Tista izjavjanja so se naslanjala pred vsem na parlamentarno krizo, ko sta ministertvo in njega majoriteta odrekla zaradi slovanske obstrukcije, ki jo je započel z znano spretnostjo voditelj S. L. S. Pravzaprav bi se morala tista obstrukcija imenovati jugoslovanska.

Dolgo časa opazujemo v srednji Evropi zanimivo zgodovinsko prikazen: gre za nič manje nego za odločitev: čegava moč zmaga nad drugo, germanska ali slovanska? Cilj prve je nemška pot od Danskega do Trsta in svobodna pot v Orijent preko Balkana; cilj druge močan slovanski blok od Poznania do Adrije. Prve faze te bitke se bijejo pred našimi očmi. Ni to nikaka menzura, kjer gre samo za pozno in parado, ampak pravi duel na življenje in smrt pod najhujšimi pogoji. Avstrijski narodnostni prepripi so nam dovolj živa priča te trditve. Ze je enkrat šlo za tako vprašanje. Češkega kralja Otokarja poraz po prvem Habsburžanu je bilo za več kot šeststo let obenem »Glück und Ende« slovanske moči na avstrijskem ozemlju.

V tistem članku sem naglašal, da je nemško-češki nesporazum samo specialno ime temu avstrijskemu vprašanju, ki se ne dotika s tem pravega jedra. Nekateri politiki mislijo namreč, da bo potem vse dobro, samo da se doseže ta sporazum. Kje je jedro avstrijskemu problemu, so nam pokazali jasno zadnji meseci. Jedro avstrijskemu problemu je jugoslovansko vprašanje. Velikonemška ideja bi popolnoma lahko šla preko dveh čeških republik na dnevni red, ne pa preko polovice v močno carinsko Unijo združenih Jugoslovancev. Da so dali Čehi doslej tako mnogo govoriti o sebi, je to pripisovati zgolj dejstvu, da so jako številni in energični in ker so se mnogo prej prebudili ekonomski in kulturni nego pa bratski jim jug.

Prodajalna kemičnih predmetov in šip
Trst ulica Boschetto št. 2
(nasproti kavarni Olimpo)
Lastnica: Erminia udova Hoče.

Prodajalna kemičnih predmetov in šip
Trst ulica Boschetto št. 2
(nasproti kavarni Olimpo)
Lastnica: Erminia udova Hoče.

Oglase, poslana, osmrtnice in vsa naznana je pošiljati »Inseratnemu oddelku« »Edinosti«, Trst, ulica Sv. Franciška št. 20

Olje za sluh
Viljož Dobrovolc, ulica Sv. Krištofa št. 10, Trst.

Pristno brnsko sukno
pomladna in poletna sezona 1914.

Odrezek 3/10 m dolg	1 odrezek 7 kron
za komple. moške obl.	1 odrezek 20 kron
(suknja, telovnik, plašč)	1 odrezek 15 kron
+++ samo +++	1 odrezek 17 kron
	1 odrezek 20 kron

Odrezek za črna salonska obleka 20 K kakor tudi blago za povrnilke, turistovske lodne, svil. kamgarne, blago za damske obleke itd. pošilja po tovarniških cenah kot ročna in solidna, najboljše znana tovarniška zaloga sukna.

Stegel - Imhof - Brno (Moravsko)
Vzorec gratis in franco.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, če naročijo sukna naravnost pri tvrdki Stegel - Imhof na tovarniškem mestu so znatne. Stalne, niske cene. Velik izbor. Uzorna, pasijiva postrežba tudi malih naročil v popolnoma svežem blagu.

Mirodilnica Ant. Ursich
Trst, Barriera vecchia 14

Zaloga barv v prahu, čopičev, firnežev, krtač, dišav, lanenega olja, ribjega olja, naftaline in praškov proti mrčesom. — Pošiljam po povzetju. — Cene zmerne.

MIRUSCH
Trst
Piazza San Francesco d'Assisi 7

Prodaja moka vrste sladice in prepečenice (biškote) najbližjih vrst, velika izbora bombonov, svež kruh trikrat na dan izdelan z električnim strojem.

Buteljke, fina desertna vina, dalmatinska in istrska vina z razprodajanim, pivo v steklenicah. — Postrežba točna. : :

Letoviščarji.

Najboljše morske kopelji. - Sveži gorski zrak in senčnati prostori se dobe v Scalfano. — Lepe opremljene sobe po zmerni ceni pri gosp. I. Šuc, Sesljan.

NAZNANILO.

Cast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najfinejše vrste moka. Prepečenč, slaščice, mrzle pijače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča **Alojzij Gull**, prej na trgu Caserma.)

Avtorizovana dunajska šola
— ustanovljena —
rezanja oblek, izdelovanja oblek in perila
ANA NOVAK - TRST
ulica San Lazzaro št. 10, III.

Prodajalna kemičnih predmetov in šip
Trst ulica Boschetto št. 2
(nasproti kavarni Olimpo)
Lastnica: Erminia udova Hoče.

Naznanjam sl. občinstvu, posebno pa p. n. gospem na Belvederju in Škorklji, da sem odprl novo prodajalno manifakturnega blaga

v Trstu, ulica Belvedere št. 4

Prodajalna je dobro preskrbljena z različnimi dobrimi predmeti, pleteninami, nogavicami, perilom itd. po zmernih cenah.

E. BROSCH
Ulica Belvedere št. 4.

Cene zmerne. - Postrežba solidna.

Po najvišjem pooblaščenju ces. in kr. apostolskega Veličanstva.

30. c. kr. državna loterija
v skupne vojaške dobrodelne namene

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupni svoti 625.000 Kron.

Glavni dobitek: 200.000 kron.

Zrebanja se bo vršila javno na Dunaju 2. julija 1914. — Srečka stane 4 K.

Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III. Vordere Zollamtsstrasse št. 5, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupovalce srečk se dobijo brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijske direkcije (Oddetek za drž. loterije)

Francesco Buda, zlatar
Trst, ulica Scalfanata št. 1.

Prodaja srebrnih in kovinskih ur, od 4 kron dalje, uhani, prstani, verižice iz ameriškega double zlata vključno po priljubljenih cenah. Prodaja, kupuje in menjuje zlato, srebro in dragoc. Trdka BUDA more prodajati po neverjetno nizkih cenah, ker ne izdaja velikanskih svot za lukrativne prostore, razsvetljavo itd. itd., kar mora končno vse plačevati kupovalec.

Dunaj - Dekliški zavod
JOWANOWITS

Nadaljevalna šola. Pripravnica za državne izpite. Privatni trgovskošolski podnik. Francozinja, Anglezinja. — Odlučna in vestna vzgoja. — Skrbna postrežba. — Najboljša spričevala. — Častnikom popust. Dunaj VIII, Pfeilgasse 5. Dohod Lerchengasse. Velik vrt. — Udobna uredba. — Prospekti zastoj.

Popolnoma zastoj

vdobi krasno uro iz double zlata vsakdo, ki naroči našo moderno verižico iz double zlata s privrskom za K 1.—, 3 komadi K 5.—. V slučaju da blago ne ugaja se vrne denar. — Pošiljavo po povzetju (Porto 70 stot.) — **Henrik Weisz, Nagysalló Com. Barsch (Ograko).**

Serafin Siega
Pekarna, Trst ul. Bosco št. 18

Večkrat na dan svež kruh. — Prodaja sladčic in prepečenec. — Vsakovrstna moka. — Postrežba tudi na dom. — Priporoča se za obilen obisk. — Sprejema se vsakovrstno pecivo. : : :

475.000
kron ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5
krojih 13 vsakoletnih zrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja, 1. februarja, 1. marca (dve), 1. in 14. majnika, 1. julija, 1. avgusta, 1. septembra (dve) 14. septembra, 2. novembra.

375.000
kron, ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3
krojih 9 vsakoletnih zrebanj se vrši dne

2. januarja, 15. januarja, 1. februarja, 1. majnika, 14. majnika, 1. julija, 1. avgusta, 14. septembra, 2. novembra.

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60 mesecih po 6 kron, za manjšo skupino vseh treh srečk pa v 60 mesecih po 4 krome.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju!

Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine še dolgo vrsto let brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, torej zastonj.

Vsak cenj. naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk poljubno znižati ali sploh dobiti jih zastonj.

Pojasnila daje in naročila sprejema: **Glavno zastopstvo srečkovega oddelka Češke industrijske banke v Pragi, Ljubljana.** - Naslov za pisma; **Srečkovo zastopstvo Ljubljana 4.**

Zvepleno zdravilišče Varaždinske toplice, (Hrvatsko).

Železniška, poštna, telef. in brzojavna postaja. Nov zdraviliški hotel z električno razsvetljavo staroznana radioaktivna zveplena kopel 58 C

prilagodljiva za **trganje, revmo, Ishijo** itd. Pitna zdravilišča za boleznj v vratu, krhlu, praih, jetrih, želodcu in v črevih. Električna masaža, blatne, oglikovo kisne, solne in soperne kopelji. Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hotel. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega ravna teljstva. Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert.

"Ma-dla"

Najboljši čevlji
Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 1
v hiši lista „Il Piccolo“.

K 12.50 15.50

Največja zaloga čevljev
v Trstu
VSARI DAN NOVI DOHODI.

Berson

so najboljši podpetniki !!

TRGOVCI! PEKI! Drože (Kvas) iz Galkovane trgovine drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljše sloves. — Naročajte torej pri tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. Priporočata se vam udana **Apollonio & Gianni, Trst.** Via Vasari 14 Telef. Nro. 20

PRIPOROČLJIVE TVRDKI

Brivnice. Anton Novak brivec v Trstu, ul. Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenjenemu slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2660

Najboljša in najlepša lasuljarska dela se izvršujejo v frizerskem salonu Andreja Kapanje in izdelujejo se vsakovrstna dela. Dobra in točna postrežba. Ogledajte si izložbo, da se prepričate. 1851

Nova brivnica Via Belvedere št. 4 se priporoča slavnemu občinstvu. — Udani Muljevič Jurij, bivši pomočnik V. Gjurina. 2006

Buffet. Priporočila se cenjenemu občinstvu Buffet v ulici Gheda št. 8. Točijo se prvovrstna vina in pivo. 1804

Cement. Tovarna cevi in cementnih plošč. ANTON FABRI, Trst ulica Tor S. Piero 18 blizu rojanskih obokov. Cene zmerne. 23:8

Čevljarji. Čevljarnica „Alla Sartorella“ TRST ul. Arcata št. 5. — Velika izbira obavala za gospe in gospode. Sprejemajo se naročila ter poplave. Cene zmerne. 1447

Odlikovana čevljarnica z zlato kolajno v Genovi. Lastna delavnica. Sprejemajo naročila po meri in popravila. Cene zmerne. Josip Macarol, ulica Conti št. 38. 1863

Filip Pikle TRST, ulica Molino a vento 11. priporočila svojo delavnico in prodajalnice čevljev. Izdeluje po meri in prodaja nošene čevlje, vse po najnižjih cenah. „Svoji k svojim!“ 2668

V čevljarnici ALBERT RAUBER na Proseku seku se dobi vsakovrstne čevlje avstrijskih in nemških tovarnov. Ročno delo sprejemajo se popravila. Izdeluje se naročene čevlje po meri. Če ne ugaša se lahko zamenja ali pusti. Cene stalne in zmerne. 2502

Fotografi. Jugoslovani! Vaš edini fotograf je Anton Jerkič, Trst Via delle Poste 10. — Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Najljubši spomini so artistične fotografije na kristalu, porcelanu itd. za privrse, nagrobne kamne in slinco. — Zastopnik velikega podjetja za reprodukcijo artističnih fotografij je GIOVANNI PELIZZARI, urar, Trst, ulica Nuova št. 41 (psalca Salem). 1495

Glasovirji. Fran Saksida ulica Fornace 13. Tovarna in trgovina glasovirjev in pianinov. Razpošilja na vse kraje. Izvršuje vsakovrstna popravila. Delo zajamčeno. Cene zmerne. Svoji k svojim! 2224

Gorivo. Ivan Germek (naslednik Ribarič) priporočila za logo vsakovrstnega oglja, drv in petroleja po nizki ceni. Pošilja tudi na dom, Trst, ulica Squero nuovo 15, telefon 2243 4032

Gostilne. Ante Lisica, Trst ulica Lazzaretto vecchio št. 36. Zaloge vina s pridruženim gostilno. — Vino iz Visa iz Prelića prve vrste. Gostilna v ulici Casimiro Donadoni št. 2 in v ulici Campo S. Giacomo št. 15, v kateri se prodaja tudi dalmatinski tropinovec, likerji ter vermut in marsala na drobno. V vseh gostilnah se prodaja raznovrstna gorka in mrzla jedila ter prvovrstno pivo. Cene zmerne. — Priporočila se za obilen obisk. 2799

„Jama Dimnice v Slivji“. Obiskovalcem se priporočila s skrbno postrežbo, prenočiteli in senčnatem vrtom ter z dobrih jedil gostilna Buhnič v Slivji. Lepa pokrajina, primerna za vsake izlete. Postrežba točna. 628

Gostilna - Buffet Tomažič Trst, ulica Molino a vento št. 3. — Toči pristna vina in Dreherjevo pivo brez aparata — Vedno sveža kuhinja. — P. e. g. a. n. Leander, voditelj. 2703

Gostilna „Alla Civetta vecchia“ Trst, ulica Valdriro št. 27, se priporočila za obilen obisk. Domača kuhinja. Vsakovrstna vina in Dreherjevo pivo prve vrste. — Lastnik Matej Meschik. 1984

Karl in Veronika Tuschak Trst, ul. Molino grande št. 4, priporočila cenjenemu občinstvu svojo gostilno „Alla bella Trieste“. Domača kuhinja, Vsakovrstna vina in prvovrstno Bavarsko pivo, svetlo in črno. Postrežba točna. 2370

Motija Bulič priporočila cenj. občinstvu svojo gostilno „Al buoni amici“ v Trstu ulica Belvedere št. 39, točilnica vina in piva v Trstu, v ulici Bosvanuto Cellini št. 1, gostilno „Al buon Almissan“ v Rojani, ulica Montorsino št. 3, točilnica vina v Barbovli (Sovodo), ulica Perazio št. 342 (hisa Ščuka). Toči se prvovrstno dalmatinsko črno, belo in opolo vino iz Omisla in pivo. 2660

Konsumno društvo v Lonjerju se priporočila cenjenemu občinstvu za obilen obisk, ker toči samo domače vino prve vrste. 2039

Obrtniško društvo v Barkooljah (blizu cerkve) toči izborna vina in postreže s fino kuhinjo. Dreherjevo pivo. — Prostorna dvorana. Senčnat vrt. Krogličnišče. Cene zmerne. 2330

Prenočišče - gostilna - buffet Ninko Kostič Trst ul. Carradori 15. Vedno na razpolago gorke in mrzle jedi, kakor tudi pristno domače svetokrižno vino, teran, in druge vrste vina, kakor tudi Dreherjevo pivo. Za obilen obisk se priporočila H. osič. 2333

Gostilna F. Strancar 32 priporočila najboljša vina. Vipavsko lastnega pridelka. Istrska in druga vina. Dreherjevo pivo prve vrste. Cenjenim krčmarjem in odjemalcem na debelo dostavljam vino poljubno na kolodvor, ali pa na dom. Za pristno jamčim. Dnevne cene najnižje. 2844

Priporočam cenjenemu občinstvu svojo gostilno-buffet. — Točim prvovrstno Dreherjevo pivo na pipo, brez aparata in vsakovrstno vino. — Trst, Campo San Giacomo 19, nasproti cerkve Sv. Jakoba. — Lastnik Ludvik Tominec. 1802

Kleparji. Lozer Ivan, klepar priporočila cenjenemu občinstvu svojo delavnico s prodajo vsakovrstnih kleparskih izdelkov. Izvršuje vsako naročilo in popravilo v delavnici ali izven po zmernih cenah. Ulica Sette Fontane št. 34. — Svoji k svojim! 2443

Krojačnici. Ivan Goručan, Trst, ulica Pasquale Revoltella ali Chiadino in Monte št. 27, I. nad., se priporočila cenj. občinstvu za vsakovrstna dela. Soldna po-trežba, velika izbor najnovjših angleških vzorcev. Izdeluje po dunaškem kroju. 7213

Jakob Šmerl Škedenj št. 141. priporočila cenj. občinstvu svojo krojačnico ter čistiti duhovščini za katere izdeluje službene talarje in mašne plašče kakor tudi vse drugo cerkveno opravilo. 2173

Mizarji. Anton Barucca mizarška delavnica za vsakovrstno delo. Trst ulica S. Francesco d'Assisi 2, dvorišče. 2096

Rudolf Kompara Trst, ulica Giuseppe Caprin št. 3 priporočila cenjenemu občinstvu svojo mizarško delavnico. Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela in popraviljanja Načrti in projekti na razpolago. Po želji prihaja tudi na dom. 2532

M. Majcen mizar v ulici Torquato Tasso (vokalnica gal Belvedere) št. 28 se priporočila slavnemu občinstvu. Izdeluje spalne sobe in drugo. 2224

Mlekarne. Mleko zajamčeno pristno, čajno maslo I. vrste. Črna graški kruh, dnevi dobodi v mlekarni LAAK, ulica delle Poste 9. — Fijalka „Monte Maggiore“ ulica Giulia 5. — Sprejemajo se naročila za „Piombir“ (mrzla smetana) garniran in navaden. 2316

Obleke. Nova trgovina moških in otroških oblik Rojan, za cervkvi. Izgotavlja obleke po meri. Cene zmerne. Priporočila se za obilen obisk. 2316

Olje, kis, milo. FR. BIAGGINI Trst, ulica Istria št. 24. Prodaja olja, kisa, mila in drugo. 313

Dobroznana trgovina olja, kisa in mila. R. Furlan se nahaja sedaj v Rojani za cervkvi. Odpošilja po pošti od 5 l. olja naprej po zmernih cenah. 2317

Papir. Velika zaloga papirja za ovitke, papirna tih vrečic, prodaja po zmernih cenah na drobno in debelo trtka GASTONE DOLLINAR, Via dei Gelsi št. 16 „ex Marangoni“. T. lefon št. 27-81. 2340

Pekarne. Leopold Milč priporočila cenj. občinstvu svojo pekarno in sladničarno. Vrdela Largo Boschetto št. 556. Prodaja moke vse vrste na drobno in debelo. Odprta je nova podružnica v Sv. Ivanu 703 v bližini „Narodnega doma“. 2340

Karol Susk Trst, ulica Pasquale Revoltella št. 63 priporočila cenj. občinstvu svojo pekarno in sladničarno, v kateri se dobi večkrat na dan svež kruh in sladice. Vino in likerji v steklenicah. 2286

JOSIP AZMANN Zgoranja Greta št. 270 priporočila svojo pekarno. 2286

Vekoslav Umek Trst, ulica Sette Fontane št. 24. Priporočila cenjenemu občinstvu svojo pekarno in sladničarno. Večkrat na dan svež kruh. Vino in likerji v steklenicah. Vsakovrstne moka. Sprejemajo se peciva. — Postrežba tudi na dom. 214

Novo pekarno uljudno priporočila slavnemu občinstvu A. d. r. J. Novak Trst, Sv. M. M. zgoranja 33, hisa Kreševič. — Najfinjša moka. — Sprejema pecivo. 214

Pohišstvo. Peter Maranzana ulica Massimo D'Azeglio št. 9. — Velika izdelovalnica kuhinjskega pohištva z zalogo popolnih kuhinjskih oprav, kakor tudi posameznih komadov. Poprave vsakega pohištva. Delo solidno in tudi zaamčeno. 2750

Pohišstvo in tapetarije po že znano nizkih cenah, katere se ne dobi drugje. Spalne sobe iz vsakovrstnega lesa, rezane od 330 kron naprej. Jedilne sobe od 400 kron naprej. Nova zaloga S. BROD, ul. Squero nuovo 7, I. nadst. na strani poštni palače. Po dogovoru olajšanje plačevanja. 2318

Dve postelji vzmeti, nove žimnice K 86. — Popolna spalna soba z žimnicami K 290. — V. Pondera 12, I. 2318

S. Frankovič Trst, ulica Farneto št. 41, priporočila veliko zalogo in delavnico modernih spalnih sob in drugega pohištva. — Izvršuje vsa mizarška dela točno in solidno. 2175

Prodajalne jestvin. Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso Trgovina jestvin in kolonialnega blaga, specialiteta: pristno čajno maslo kranjske klobase in ilirske testenine. — Za obilen obisk se priporočila vđani Ivan Bidovec vodja. 508

Nova trgovina kolonial in jestvin TRST, Piazza Caserma št. 5. Bogata izbor kave, riža, olja itd. Razpošilja se tudi na deželo in na dom. — Za obilen obisk se priporočila lastnik FRANJO MILLONIG. 238

Restavracije. Restavracija „Alla Stazzone“ Trst, Trst pred južnim kolodvorom 3 — Najugodnejša restavracija za potnike in meščane, ker je v bližini južnega kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa po leti na obirnem prostoru pod nebom svež zrak. — Toči se izvrstno pivo in vino I. vrste. Izborno brišk vino. Furlansko in istrsko za dom po 98 stoč liter. Domača kuhinja. Cene zmerne. — Lastnik Anton Andrijačić, bivši vratar Hotela Balkan. 1125

Šivilje. A. RIEGER ul. Via Barriera v. 33, vrata 13. Damska krojačnica. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju plesne obleke, obleke za urnike, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 2224

Tapetarske delavnice. Rudolf Bonnes Trst, ulica S. Zenone, št. 17, priporočila cenjenemu občinstvu svojo TAPECARSKO DELAVNICO. Izvršuje vsakovrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko. — Delo solidno. — Cene zmerne. 1803

Trgovine s prekajenim mesom. Priporočam cenjenemu občinstvu svoj buffet. Točim prvovrstno Dreherjevo pivo na pipo brez aparata, in vsakovrstnega vina. Trst, ulica Sanità št. 24, (nasproti muzeja Revoltella). Lastnik: JOSIP TOMAŽIČ. 254

Prodajalna svinjine Trst, Via Caserma 13 Prodaja se sveže in vsakovrstno prekajeno meso kakor tudi vsakovrstne klobase, sir in salam. Priporočila se za obilen obisk Karl Pušpan. 254

Trgovina s manufakturami. Marija Jaksetič Trst, ulica Giuliani št. 19, priporočila svojo trgovino manufakturnega blaga in izgotovljenih ženskih oblik. Sprejem dela po meri. 2232

Voščarne. Jernej Kopač - Gorica ulica Sv. Antona št. 2. Voščene sveče in med. 292

Železnine. Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ulica Olmo št. 14. 1865

Zganjarne. Anton Turk edina slovenska zganjarna in zaloga likerjev, v kateri se dobe vsakovrstni likerji, se nahaja v bližini „Narodnega doma“ v Trstu, ulica Carlo Ghega 10, vogal ul. Cecilia. Edina zaloga dalmatinskega tropinoveca. Razpošilja tudi na deželo. 1152

Zganjarna Luigi Pogorelec, Trst, ulica Giulia 507, se priporočila za obilen obisk. Pijače prve vrste. 1882

Stara grška zganjarna odlikovana z zlato kolajno v Trstu, Via Cavana 5. Tu se dobi bogat izbor likerjev; grški in francoski konjak, kranjski brinjevec, kranjski slivovec in briski tropinovec in rum. Cene nizke. Izbor grenčic. — Slaščice in prepečenci. Grška mastica iz Sija. — Se priporočila Andrej Antonopulo. 304

Različni material podrtih hiš, kakor n. pr. vrata, okna, umivalniki, stopnice itd. se prodaja v ulici Piccardi 18. 236

Razni. „Morana“ najboljše in najbolj razširjene sredstvo za umišljanje sten. Prodaja se po vseh narodnih krajih. Zaloga v Trstu; M. Skrinjar. Via Ferriera 37, I. n. 2142

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mleka ne in drugi obrtni obrati. h. še, vile itd. Pojasnila daje Kolaršič, kavarna Corso od 9—11. 3—6 telefon št. 825 41

Čistilo za čevlje parkete in kovine. — Gazzoli & Comp. Via Carlisto 2. Telefon 13-03. Odlikovana tržaška tovarna. 2114

Edina primorska tovarna dvokeles „TRIBUNA“ Gorica, Tržaška ulica 28. (prej plavarna Gorica). Zaloga dvokeles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofenov, orkestrionov. F. Barjei Gorica, Slika ul. 2-4. Prodaja na obrok. Če liki franko.

Kje dobite dobro obleko?

V stari in dobroznani prodajalnici oblek in blaga katero je prevzel Giuseppe Carlini - Trst Piazza S. Giacomo št. 2 (Corso). Bogat izbor moških in otroških oblek za birmo, kakor tudi izbor blaga za obleke po meri trliza in platnenih oblek. — Cene zmerne. Veliko skladišče moških in deških oblek

Prva jugoslovanska tovarna glasovirjev Anton Pečar Trst - via Farneto št. 42 - Trst. Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pianine itd. Delo točno. Cene nisk.

PATENTNI URAD Dr. ing. vit. Gino Dompierija TRST - ULICA MERCATO VECIO 10 - Tel. 440.

Veielaloga kolonialnega in specerijskega blaga, deželnih pridelkov M. TRUDEN - TRST Riva Gramula št. 12. - Telefon št. 231 in 1615. Glavna zaloga in samoprodaja moke mlina „Luisen“ v Budimpešti. Brzjavlj: TRUDEN - TRST.

PODLISTEK.

Rdeči mlin.

Roman. - Spisal Xavier de Montepin. — Če ste možje, — je nadaljeval Liseron, — se ne ponašajte kakor kopica šolskih otrok, ki hočejo uganjati svoje neumnosti, ali pa kakor pridanci, ki jim je treba palice! Nehajte vendar in me ne prekinate za prazen nič in pazite na to, kar vam povem, saj bo le vaša korist. — Prav ima! — je zaklicalo več glasov, — poslušajmo ga! — Četa pravih možakov, kakor smo mi, more izvesti velika dela! — je nadaljeval poročnik; — to smo dostikrat dokazali, odkar se nahajamo v rdečem mlinu. Posenski roparji, ki so bili zelo dovtetni za pohvalo svojih junaških del, so ploskali. Liseron je nadaljeval: — Toda naj je četa še tako močna in še tako dobro izvežbana, pa se vendar razide in razprši, kakor hitro izgubi svojega poglavarja, svoje glavo. Mislite si velikana, prijatelji, odrežite mu vrat in videli boste, kaj še ostane strašnega in čudnega. Mi smo enaki takemu velikanu. Naša glava je naš poglavar. Toda mi imamo več glave, ker je Joel Macquart mrtev in nam preti bližnja in neizogibna razrušitev.

— Aha! — je dejal Lascars sam pri sebi, — mislijo, da sem mrtev! Zato so torej tako hitro zapustili grad. To je res nekaka opravičba in lopovi niso zaslužili tolike kazni, kakor sem mislil prvi trenutek! Tovariši! — je začel zopet poročnik, — kaj se zgodi na kraljevem dvoru, če odide vladar vkljub svojemu žezlu in svoji kroni tjakaj, kamor moramo vsi? Dogaaja se tedaj popolnoma enostavno, da neki gospod brez daljših okolščin odpre okno in zakliče skozi okno dobremu ljudstvu: »Kralj je mrtev! Naj živi kralj!« Potem začno stvari iti svojo redno, mirno pot, kakor prej, z edino razliko, da se imenuje novi vladar Ljudovik Petnajsti namesto Ludovik Štirinajsti. Dostikrat je dobro, da se posnema zgled dvora! Tovariši, izvolimo si novega poglavarja! Joel Macquart je mrtev! Naj živi njegov naslednik! — Da! da! — so zakricali skoraj vsi rokovanjaci soglasno. — Izvolimo si novega poglavarja! Toda koga naj izvolimo? — To vam povem jaz, — je odgovoril Liseron, — in ker ste razumni ljudje, me boste že razumeli. Naš umrlj poglavar Joel Macquart je imel dobre lastnosti. — Ali jih je res imel? — je vprašal čemerren glas. — Nesramnež! — je zamrmral Lascars pri oknu. — Imel jih je! — je odgovoril poročnik; — in temu se neda oprekarati, in dasiravno je bil kot poglavar šestokrat ošaben, na-

silen in nedostopen, vendar pa mu ni manjkalo odločnosti, trdne volje in ostrovidnosti, kar je treba za spretnega voditelja! Joelu Macquardu, tovariši, se imamo za hvaliti za to, kar smo! Teško ga bo nadomestiti, in med vami vsemi vidim ob najboljši volji morda samo enega edinega moža, ki bi bil še precej sposoben, da bi nadaljeval njegovo delo. — In kdo je ta? — so vprašali z vseh strani nestrpni glasovi. — Ta je, — je nadaljeval Liseron, — intinmi zaupnik pokojnega Joela Macquarta, njegova desna roka, njegov drugi jaz. Z eno besedo: njegov poročnik! Tovariši, smatram, da sem vreden, da postanem vaš poglavar! Predlagam se vam sam; ali me sprejmete? — Glejte, glejte častihlepneža! — je mrmral Lascars, katerega je lomil smeh, da je le malo manjkalo, da se ni zakrohotal na vse glasi; — čast, po kateri hrepeni, ga omamlja prav tako, kakor vino, ki ga je popil. Strahovit hrup je nastal ob zadnjih Liseronovih besedah. Njegov govor je užgal v vsakem posamezniku vse njegovo samoljublje in častihlepnost. Vsak posenski ropar, ki se je doslej pokraval Lascarsovim ukazom, kakor je pač vedel in znal, je čutil v sebi sedaj nedolgovilo hrepenenje po vladanju. Nihče ni hotel več ubogati, vsak je hotel gospodovati.

Vsem tem peklenkemu dirindaju, ki je postajal vedno hrupnejši, so bili Landrinec, Casquea Méche in Patte Poule najbolj divji in so kričali glasneje nego vsi drugi. Ti trije lopovi so, kakor je znano lepi naši čitatelji, pripadali z Liseronom vred tolpi »kuncve«, ki je uganjala pod poveljanjem divjega Huberta svoje lopovščine po Parizu in okolici. Zato so smatrali, da imajo enake pravice do poglavarjevega mesta, kot Liseron, in so bili tudi pripravljani, da si z nožem v roki, če bi bilo treba, izvojujejo te svoje dozdnevne pravice. Iz vsega tega nepopisnega hrupa je bilo čuti vendar besede: — Liseron pa poglavar! ... Glejte ga, glejte! ... kak poglavar bi bil to?! — In zakaj naj bi on imel prednost pred drugimi?! — Jaz sam imam največ pravice, da nasledujem Joela Macquarta! — Nihče drug nego jaz bo poveljeval tu! — Nihče, nego jaz bom poglavar! — To bomo šele videli! Ze so se zablesteli noži in še par minut, pa bi bila tekla kri kar v curkih. — Lopovi se od same pohlepnosti po dedščini, ki se niti še ne oddaja, pokoljejo med seboj, — je dejal Lascars sam pri sebi. — Cas je, da jaz izpregovorim vmes svojo besedico.

+ GIULIO REDDERSEN + Trst, ulica Giosuè Carducci št. 23. Telefon št. 823. Kirurško orodje, ortopedični aparati, moderci, umetne roke in noge, berglje, kilni pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapevitične priprave, aparati za inhalacije. Skladišče potrebščin za kirur. zdravljenja. Potrebščine iz gumijs in neprodirn. blaga.

Interesantno za voznike in tudi za privatnike!

Zaloga sena in (češkega) ovsu TRST, Via Giuseppe Parini št. 14. Točna postrežba. - Cene zmerne. Prodaja na drobno in debelo.

Podpisani priporočila cenj. občinstvu svojo odlikovano pekarno in sladničarno nahajajočo se v ul. della Tesa št. 3. — Prodaja moke ter vina in likerjev v steklenicah. - Sprejema se peciva. - Postrežba tudi na dom. Dominik Milanič.

Kje dobite dobro obleko? V stari in dobroznani prodajalnici oblek in blaga katero je prevzel Giuseppe Carlini - Trst Piazza S. Giacomo št. 2 (Corso). Bogat izbor moških in otroških oblek za birmo, kakor tudi izbor blaga za obleke po meri trliza in platnenih oblek. — Cene zmerne. Veliko skladišče moških in deških oblek

Prva jugoslovanska tovarna glasovirjev Anton Pečar Trst - via Farneto št. 42 - Trst. Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pianine itd. Delo točno. Cene nisk.

PATENTNI URAD Dr. ing. vit. Gino Dompierija TRST - ULICA MERCATO VECIO 10 - Tel. 440.

Veielaloga kolonialnega in specerijskega blaga, deželnih pridelkov M. TRUDEN - TRST Riva Gramula št. 12. - Telefon št. 231 in 1615. Glavna zaloga in samoprodaja moke mlina „Luisen“ v Budimpešti. Brzjavlj: TRUDEN - TRST.

Lascars je stal z nogami na bršljanovih zapletkih in koreninah in slonel na zunanjem okenskem zidu. Sedaj se je potegnil z rokami na zidec in stopil nanj. S krepkim pritiskom je porinil okenski okvir iz zida in ga vrvel v sobo ter potem sam skočil v sredo med rokovanjaci in zaklical s svojim mogočnim glasom: — Smrt božja! Vi lopovi, mislim, se pač nekoliko preveč povdijujete! Tristo strel! Kateri brencelj pa vas je picil? ... Počakajte vendar in se razdelite mojo dedščino vsaj šele potem, ko bom mrtev! V prvi zmešnjavi, ki je sledila tem besedam, so obstali rokovanjaci, strahopetni in vražsti, kakor so bili, smatrajoč Lascarsa za prikazen z drugega sveta, kakor bi bili okameneli. Kmalu pa so spoznali Lascarsa, ali pravzaprav Joela Macquarta in navdali jih je drug strah. Poglavar jih je zalotil v polnem uporu! S prvim pogledom, ki ga je uprl Lascars v prestrašena lica rokovanjcev, ki so trepetali pred njim in s strahom pričakovali strele, ki je morala udariti vanje, se je prepričal, da ni prav nič izgubil na svojem ugledu in da ima nad temi ljudmi še isto moč, kakor jo ima krotilac nad zvezanimi in v kletkah zaprtimi divjimi zverinami. V tem prepričanju je Lascars ponosno dvignil glavo in se z grozečim pogledom ozrl okrog sebe. Prekrižal je roke na prsih in nadaljeval potem strogo:

